

NSV LIIDU PÕLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM
ÜLELIIDULISED ARVESTUSE KAUGÕPPE KURSUSED
(ÜAKK)

G. V. VAŠTŠINSKI

RAAMATUPIDAMISARVESTUS KOLHOOSIDES

TEINE OSA

ESIMENE ANNE

TOOTMISE PÕHIVAHENDITE, NOORLOOMADE JA JAGAMATUTE
FONDIDE ARVESTUS

Põllumajandusteaduste kandidaadi V. A. TŠUVIKOVI
toimetusel

Seitsmes ümbertöötatud väljaanne

NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi Üleliiduliste Arvestuse
Kaugõppe Kursuste Eesti NSV Filiaal

Tallinn, — 1951. a.

A-19128

NSV LIIDU PÖLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM
ÜLELIIDULISED ARVESTUSE KAUGÖPPE KURSUSED
(ÜAKK)

G. V. VASTSINSKI

RAAMATUPIDAMISARVESTUS KOLHOOSIDES

TEINE OSA

ESIMENE ANNE

TOOTMISE PÕHIVAHENDITE, NOORLOOMADE
JA JAGAMATUTE FONDIDE ARVESTUS

Põllumajandusteaduste kandidaadi V. A. TSUVIKOVI
toimetusel

Seitsmes, ümbertöötatud väljaanne

NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi Üleliiduliste
Arvestuse Kaugõppe Kursuste Eesti NSV Filiaal
Tallinn, 1951. a.

Originaali tiitel:

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ В КОЛХОЗАХ

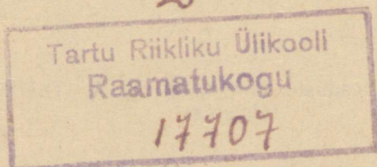
Часть вторая

Первый выпуск

Учет основных средств производства,
молодняка животных и неделимых фондов

Tõlkinud E. Linnaks

2

ARHIIVKOGU

ESIMENE LOENG

§ 1. Tootmise põhivahendite arvestuse ülesanded

Tootmisprotsessi organiseerimiseks, kolhoosi majanduse õigeks pidamiseks on tingimata vajalik vahendite, esmajärjekorras töövahendite olemasolu:

„Töövahend on asi või kompleks asju, mille tööline asetab enese ja tööeseme vahele ja mis on tema tegevuse ülekandjaks sellele esemele“ (K. Marx, Kapital, kd. I, lk. 186, 1949. a. väljaanne vene keeles).

Töövahendite hulka, mida arvestatakse kolhoosis kontol „Tootmise põhivahendid“, kuuluvad töö- ja produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered, põllutöömasinad, -riistad ja jõumasinaid, ettevõtete inventar ja seadmed, transpordivahendid, ehitused, hooned, marja-, õunapuu- ja metsaistandikud, tiigid, paisud, kaevud, elektrijaamad jt.

Põhivahendid võtavad tootmisprotsessist osa pikema aja jooksul, mitme aasta kestel. Nad võtavad osa toote valmistamisest korduvalt rea tootmisperioodide jooksul ning säilitavad seejuures kogu aeg oma esialgset kuju. Nii näiteks töötab viljapeksumasin majandis rida aastaid ning, võttes osa tootmisprotsessist, kulub pidevalt, kuid siiski ei kaota ta kuni täieliku kulumiseni oma esialgset kuju.

Sellega erinevadki tootmise põhivahendid materjalidest, näiteks seemnetest, mis võtavad tootmisprotsessist osa ainult üks kord, kulutatakse täielikult ja taastatakse uuesti uuest saagist.

Erilist tähtsust omab põllumajanduses maa.

Kapitalismi juures on põllumajanduse arenemine pidurdatud eraomanduse kehtivuse tõttu maale. Vahendite paigutus põllumajanduslikku tootmisse on kapitalistlikes maades vahetult seotud vahendite ebatootlike kulutustega maa ostuks.

NSV Liidus on maa rahva ühisvara ega või olla ostu-müügi objektiks.

Kolhoosidel olev maa on kinnistatud neile jäädavalt tasuta kasutamiseks.

Põllumajanduses võtab maa inimese mõjutamisel aktiivselt osa põllumajanduslike saaduste valmistamisest.

„Maa ise on töövahend, kuid tema kui töövahendi funktsioneerimine põllunduses eeldab omakorda tervet rida muid töövahendeid ja tööjõu võrdlemisi kõrget arengut.“ (K. Marx, Kapital, kd. I, lk. 186, 1949. a. väljaanne, vene keeles).

Sotsialistlik omand on nõukogude ühiskonna majanduslik alus.

NSV Liidu Konstitutsiooni p. 131-s öeldakse: „NSV Liidu iga kodanik on kohustatud hoidma ja tugevdama ühiskondlikku, sotsialistlikku omandit kui nõukogude korra püha ja puutumatut alust, kui kodumaa rikkuse ja võimsuse allikat, kui kogu töötava rahva jõuka ja kultuurse elu allikat.“

Ühiskondliku omandi tugevdamine ja kasv on otsustavaks tingimuseks meie maa edasiliikumisel kommunismi poole, otsustavaks tingimuseks töötajate materiaalse ja kultuurilise elutaseme tõstmisel. Sellepärast on tingimata vaja hoida ja tugevdada sotsialistlikku omandit.

Hooletu suhtumine seadmetesse ja tööriistadesse, toormaterjalide, materjalide ja elektrienergia pillav kulutamine, lohakalt korraldatud materiaalsete väärtuste arvestus ja säilitamine soodustavad varade varastamist ja rikuvad sotsialistliku omandi hoidmise seadust.

Ühiskondlike vahendite kasvamine on üheks tähtsamaks artelli majanduse edasise kasvu ja tugevnemise tingimuseks. ÜK(b)P Keskkomitee 1947. aasta veebruaripleenumi otsustes on öeldud:

„Määrata, et partei tähtsaimaks ülesandeks kolhooside töös on põllumajandusliku artelli edasine organisatsiooniline ja majanduslik tugevdamine, kolhooside ühiskondliku omandi suurendamine. See nõuab visa ja pidevat tööd ning partei ja nõukogude organite vastutuse tõstmist ühiskondlike tootmisvahendite — töö — ja produktiivsete loomade, seemne-, loomasööda- ja kindlustusfondide ning põllumajandusliku inventari säilitamise ja suurendamise eest põllumajanduslike abitootmisharude arendamist, majapidamishoonetega varustamist ja artelli jagamatute fondide suurendamist.“

Tootmisvahendite arvestuse õige korraldamine omab väga suurt tähtsust kolhooside tugevdamisel ja arenemisel. Arvestuse üheks põhiliseks ülesandeks on kontroll põhivahendite säilimise üle, kolhoosliku sotsialistliku omandi säilimise üle. Arvestus aitab likvideerida isikliku vastutuse puudumist

põhivahendite kasutamisel, seab sisse kindla korra ühtede või teiste vahendite hoidmisel ja vastutamisel säilimise eest.

Tootmise põhivahendite arvestus peab olema üles ehitatud sääraselt, et arvestuse andmete põhjal oleks igal ajal võimalik täpselt teada iga kolhoosis oleva varaliigi — hobuste, lehmade, põllutöö-masinate, inventari- ja kolhoosi muu vara olemasolu nii koguselt kui ka maksumuse järgi. Arvestus võimaldab kontrollida, millistele brigaadidele on varandus kinnistatud ja kes isiklikult vastutab selle vara säilimise eest.

§ 2. Tootmise põhivahendite hindamine

Tootmise põhivahendite hindamise õige käsitus on tähtis mitte ainult igale kolhoosile üksikult, vaid ka kogu rahvamajandusele tervikuna. On tingimata vajalik ühtne tootmise põhivahendite hindamise kord. Kahe või mitme kolhoosi majandusliku tegevuse tulemusi, nende bilansse võib võrrelda ainult sel juhul, kui neis kolhoosides kehtib ühtne tootmise põhivahendite hindamise kord.

Rajooni, oblasti jne. kolhooside aastaaruannete ja bilansside alusel võib koostada ühtse aruande ainult kõigis kolhoosides nii tootmisvahendite kui ka teiste materiaalsete väärtuste ühtlase hindamise korra tingimustes. Sellepärast on kõigi kolhooside jaoks kehtestatud ühtne tootmise põhivahendite hindamise kord.

Tootmise põhivahendeid arvestatakse kogu nende kolhoosis viibimise ajal, s. o. kuni nende täieliku kulumiseni või nende majandist väljamineku ajani, nende sissetuleku hinded.

Nõukogude Liidus on maa riiklik omand ega kuulu hindamisele.

Kolhoosi sissetulevaid tootmise põhivahendeid hinnatakse olenevalt vahendite liigist ja sissetuleku allikaist.

Ühistatud vara võetakse arvele hindadega, mille on määranud komisjon vara ühistamisel, näidates täpselt ära ühistamise aasta.

Ostetud põhivahendeid hinnatakse nende soetamisel tehtud tegelike kulutuste järgi. Hankija arves näidatud ostumaksumusele lisatakse juurde soetamise ja kohaletoimetamisega seoses olevad rahalised kulutused. Näiteks veoauto maksumus ostmisel on arve järgi 14 000 rubla, rahalised kulutused tema kohaletoimetamiseks aga 420 rubla. Auto võetakse sel juhul arvele 14 420 rublaga.

Kolhoosis püstitatud tootmis-majanduslikke, administratiiv-

seid ja kultuur-olustikulisi uusehitisi hindab vastuvõtukomisjon koosseisus: komisjoni esimees ja liikmed — rajooni põllumajanduse ja kolhoosi ehituseosakonna esindaja, külanõukogu esindaja, kolhoosi juhatuse esindaja ja kolhoosi raamatupidaja.

Seejuures lähtub komisjon kohalike ehitusorganisatsioonide hindadest.

Kolhoosi töökodades valmistatud tootmise põhivahendite (reed, vankrid jne.) hindamisel rakendatakse riiklike või kooperatiivsete kaubanduslike organisatsioonide hindu.

Majandis üleskasvatatud kari hinnatakse riiklike varumishindade alusel. Tõukarja hindamisel võetakse arvesse ka tema tõuomadused.

Noori marja-õunapuustandikke tootmise põhivahendite rühmas ei arvestata. Nende üleviimine tootmise põhivahendite hulka toimub pärast nende viljakasvuaea kättejõudmist kolhoosi asukoha rajooni sovhooside hindadele kohaldatud hindes.

Põllukaitse-metsaribasid hinnatakse teatud vanuse kättejõudmise momendil — puude kroonide sulgumise perioodil. Hindamist teostatakse lähtudes istandiku pindalast ja valitsuse poolt sellistele istandikele kehtestatud hindades.

Metsaistandikke hinnatakse kindlaksmääratud vanuse kättejõudmisel tootmise põhivahenditesse arvamise momendiks puidu hulga ja kvaliteedi järgi, kusjuures rakendatakse puidu väljalaskehindu metsatööstuspunktides või NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumi poolt kehtestatud hektaari kohta määratud hinnet. Seda hinnet tuleb kasutada sõltuvalt metsaistandike liigist ja vanusest.

Tiike, paise ja teisi vee-maaparandus-ehitisi hindab vastuvõtukomisjon hüdrotehniku osavõtul NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumi asutuste ühe kuupmeetri kasuliku veetagavara või ühe kuupmeetri paisu eelarvelise maksumuse järgi.

§ 3. Tootmise põhivahendite sissetuleku ja väljamineku dokumendid

Raamatupidamisraamatuis teostatakse tootmise põhivahendite sissetuleku ja väljamineku kandeid dokumentide põhjal. Dokumendis peab olema tingimata näidatud: tootmise põhivahendite nimetus ühes nende peaaraldustunnuste lühikese märkimisega, nende kogus ja maksumus ning inventarinumbrid. Dokumendil peab olema kolhoosi liikme allkiri, kelle vastutusele sissetulnud tootmise põhivahendid on antud. Kui tootmise põhivahendid majandist välja lähevad, siis peab olema näidatud,

kuhu ja millistel põhjustel nad välja läksid ja kellelt nad välja mineku puhul maha kantakse.

Varade vastuvõtmiseks kolhoosi astunud uutelt liikmetelt nimetatakse kolhoosi liikmete üldkoosoleku otsuse põhjal komisjon. See komisjon vaatab üle ja hindab ühistatud varad, koostab ja kirjutab alla aktile. Aktis näidatakse: uue liikme vastuvõtmise kolhoosi liikmete üldkoosoleku protokoll kuupäev ja number, iga vastuvõetud eseme nimetus ja kirjeldus, tema seisukord ja maksumus.

Kolhoosi arvepidaja (raamatupidaja), saanud varade ühistamise akti, kontrollib tema koostamise õigsust, kirjutab iga ühistatud tootmise põhivahendite objekti ette inventarinumbri, kontrollib, kas aktil on nende kolhoosi liikmete allkirjad, kellele vara on kinnistatud, arvestab, kui palju ühistatud varade summast arvatakse jagamatusse fondi ja kui palju osamaksudeks (vastavalt kolhoosi liikmete üldkoosoleku otsusele ja põllumajandusliku artelli põhikirja p. 10-ndale), märgib selle varade ühistamise aktile ja kirjutab aktile alla.

Ühistatud seeme ja sööt arvatakse vastavalt seemne- ja söödafondi.

Varade ühistamise akti kinnitab kolhoosi juhatus.

Mujalt ostetud tootmise põhivahendid, sealhulgas produktiivsed ja tööloomad, kantakse sisse arvete, saatelehtede ja vastuvõtmis-üleandmisaktide järgi.

Neil juhtudel, kui mujalt saabuvate esemete vastuvõtmisel nende kogus või kvaliteet ei vasta ostutingimustele, vormistatakse vastuvõtmist kolhoosi juhatuse poolt nimetatud komisjoni aktiga. Aktis näidatakse: saabuva vara nimetus, kogus ja hinne, kellelt ja millises seisukorras ta saabus, milline inventarinumber temale anti ja kellele vara on kinnistatud.

Maksuta (tasuta) kolhoosi saabunud vara võetakse samuti vastu akti järgi, milles näidatakse: vastuvõetud vara nimetus, kogus, tema seisukord ja hinne.

Aasta algul koostab kolhoosi juhatus iga kolhoosis püstitatava ehituse kohta eelarve. Selle koostamisest võtab osa rajooni põllumajandus- ja kolhoosi ehituseosakonna ehitustehnik.

Ehitustööde ja ehitiste kapitaalremondi teostamiseks organiseerib kolhoosi juhatus kolhoosi liikmetest ehitusbrigaadi ja nimetab brigadiiri.

Arvestus peab kindlustama kontrolli ehituseelarve täitmise,

ehitusmaterjalide ja raha säästliku kulutamise ning ehitise õigeaegse valmimise üle.

Ehitusbrigaadi koosseisu, temale kinnistatud inventari ja tööriistade, samuti ka saadud ja kulutatud ehitusmaterjalide arvestust peab brigadiir „Brigadiiri märkmikus“ vt. lk.20).

Brigadiir peab arvestama kolhoosnikeile normipäevi tööde eest ehitustel ning sissetulnud ja ehitusele kulutatud materjale.

Lõpetatud ehitise võtab vastu ja hindab komisjon koosseisus: esimese ja 4 liiget, nagu kirjutatud lk. 6.

Ehituse vastuvõtmisest peavad osa võtma kolhoosnikud, kelle vastutusele see ehitus üle antakse.

Kapitaalremondi võtavad vahetult vastu kolhoosi juhatus ja isikud, kelle vastutusel ehitused on.

Püstitatud uusehitise vastuvõtu akt koostatakse järgmise vormi kohaselt:

Kolhoos .....
Külanõukogu .....
Rajoon .....

A K T

kolhoosis uuena ehitatud tootmis-majanduslike ehitiste, administratiivsete ja kultuurilis-olustikuliste hoonete vastuvõtmise kohta.

..... 195.. a.

Komisjon teostas tänasel kuupäeval uuesti ehitatud või taastatud (alla kriipsutada) .....

(hoone või ehitise nimetus)

vastuvõtmist ja tema ekspluatatsiooni andmist.

1. ....

(hoone või ehitise nimetus)

ehitatud .....

(tüüpprojekti järgi)

.....
(projekti nr. ja väljaandmise aasta)

2. Ehitatud objekti põhilised näitajad:

Pikkus ..... m, laius ..... m, ruumi kõrgus ..... m,
akende arv ..... tk., akende mõõted ..... × ..... m, kasulik
pindala ..... m², abipind ..... m², objekti ehituskuba-
tuur ..... m³, mahutavus (võimsus) ..... (loomak-
kasvatushoonetele — loomakohtade arv, teraviljahoidlatele —
teravilja kogus tonnides jne.), küte ....., venti-

latsioon ....., veevarustus .....,
kanalisatsioon ....., valgustus .....,
seadmed .....

3. Millistest ehitusmaterjalidest ehitatud:

Vundament ....., seinad ....., põran-
dad ....., vahelaed, ..., katus .....

Ehitatud hoonete vastuvõtuakti tagakülg

4. ....
(hoone või ehitise nimetus)

ehitamiseks kulutatud:

a) ostetud ehitusmaterjale . . . . . rbl. .... kop.

b) omavarutatud ja -toodetud ehitus-
materjale . . . . . rbl. .... kop.

c) töötasu palgatud töölistele . . . . . rbl. .... kop.

d) normipäevi arvestatud ehitusbrigaadis töötanud kolhoosi
liikmeile .....

5. Ehitus kuulub arvelevõtmisele summas .....

6. Tulekaitselised vahemaad naaberhoonetega .....

7. Teostatud tööde kvaliteet .....

8. Komisjon avastas järgmised puudused ja määrab kind-
laks nende kõrvaldamise tähtajad .....

Komisjoni esimees .....

Komisjoni liikmed: *Rajooni põllumajandus- ja*
kolhoosi ehituse osakonna
esindaja .....

Külanõukogu esindaja .....

Kolhoosi juhatuse esindaja .....

Kolhoosi raamatupidaja .....

Akt koostatakse kahes eksemplaris, millest üks jääb kolhoosi juhatusele vastuvõetud ehitise arvelevõtmiseks, teine aga antakse kolhoosi juhatuse poolt külanõukogu kaudu rajooni põllumajanduse ja kolhoosi ehituse osakonnale.

Andmed materjalide ja raha kulutamise ning kolhoosnikuile normipäevade arvestamise kohta näitab aktil arvepidaja.

Tootmise põhivahendite kolhoosist väljamineku korral koostatakse akt.

Vara mahakandmise akti koostab ja kirjutab alla komisjon, kuhu kuuluvad: juhatuse esimees, kaks kolhoosi liiget ja kolhoosi liige, kellele antud vara on kinnistatud.

Loomade lõpmise või prakeerimise puhul on kohustuslik veterinaar-zootehniliste töötajate osavõtt.

Vara mahakandmise aktil on järgmine vorm:

„Lööklase“ kolhoos

VARADE MAHAKANDMISE AKT Nr. 27.

13. detsembril 1949

Kahehõlmaline ader Inv.-nr. 1.

Aktis näidatud vara, mis on brigadiir G. N. Petrovi vastutusel, kuulub mahakandmisele kulumise tõttu.

Mahakandmisel saadud

Jrk. nr.	Mahakandmisel saadud-saaduste ja materjalide nimetus	Kogus	Hind	Summa	Materjalide vastuvõtja allkiri
1	Raud, kasutamiskõlblik	37,5 kg	20 kop.	7 rubl. 50 kop.	Sidorov

Juhatuse esimees: **V. Matvejev**

Komisjoni liikmed: **V. Nesterov**

G. Petrov

V. Lunin

Oiend. Vara inventarimaksumus on 36 rubla.

Arvepidaja: **N. Samoilov.**

Akt on läbi vaadatud juhatuse koosolekul 14. dets. 1950. a.

Protokoll nr. 40.

Aktis näidatakse, milline vara välja läheb, tema inventar-number ja maksumus, samuti ka vara likvideerimisel saadud materjalide kogus ja maksumus.¹

Sama vormi kohaselt koostatakse akt ka noor- ja nuumloomade väljamineku korral (tapmine lihaks, lõpmine jne.).

Vara väljamineku fakti tunnistava komisjoni kohustuste hulka kuulub põhivahendite väljamineku põhjuste kindlakstegemine ja nende esitamine aktis.

Igal loomade lõpmise juhul, prakeerimisel, hukkumisel loodusõnnetuste tagajärjel, mahakandmisel kulumise tõttu jne. on tingi-

¹ Hinnad on kõigis selles raamatus toodud näidetes võetud õppeots-tarbeks tinglikult.

mata vaja hoolikalt kontrollida, kas ei ole tegemist kuritahtlikkusega, kas ei ole vara tegelikuks väljamineku põhjuseks tema ebamajanduslik kasutamine, hooletu, lohakas suhtumine varasse. Kui vara väljalangemine toimub kolhoosi liikme süü tõttu, näidatakse aktides tingimata vara rikkumises või hävimises süüdlane isik.

Iga varade mahakandmise akt vaadatakse läbi kolhoosi juhatuse koosolekul.

Vara väljalangemisel tema eest vastutavate isikute ebamajandusliku suhtumise tagajärjel varasse määrab kolhoosi juhatus kindlaks, millises summas tuleb kolhoosile tekkinud kahju kanda süüdiolevatel isikutel; kahjusumma kindlaksmääramisel ei tule lähtuda hävinud vara inventarimaksumusest, vaid summast, mis on tarvilik hävinuga võrdse väärtusega vara soetamiseks.

Põllumajandusliku artelli põhikirjas on kindlaks määratud, et igasugust ühiskondliku kolhoosi ja riikliku omandi varastamist, kahjurlikku suhtumist artelli varasse ja karja ning traktorijaama masinasse peab artell kolhoosi ühise ettevõtte reetmiseks ja rahvavaenlaste abistamiseks. Isikud, kes on süüdi säärases kuritegelikus kolhoosikorra põhialuste õõnestamises, annab artell kohtu alla (põllumajandusliku artelli põhikirja p. 18).

Nõude esitamisel isikute vastu, kes on süüdi veiste, sigade, lammaste ja kitsede hukkumises, määratakse kahjusumma kindlaks kolmekordses loomade maksumuses piirkokkuustu hindade järgi, tõukarja hukkumise korral aga karja kolmekordses maksumuses tõukarja hindade järgi, sõltumata süüdlaste kriminaalvastutusele võtmisest vajalikel juhtudel.

Isikute vastu, kes on süüdi loomade varastamises, esitatakse sissenõue varastatud loomade väärtuses turuhindade järgi.

Isikute vastu, kes on süüdi hobuste vigastamises või hukkumises, on kolhoosi juhatus vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrusele, mis on avaldatud ajalehes „Pravda“ 6. aprillil 1945, kohustatud esitama materiaalse nõude hobuste kolmekordses maksumuses varumishindade järgi.

Kuritahtlikkuse ilmnemisel vara eest vastutavate isikute juures teatab kolhoosi juhatus sellest otsekohe kohtujälitusorganeile.

Vara väljalangemisel loodusõnnetuste tagajärjel (tulekahju, üleujutus jms.) teatab kolhoosi juhatus sellest otsekohe kirjalikult külanõukogule ja kutsub samaaegselt välja Riikliku Kindlustuse inspektori akti koostamiseks. Akt koostatakse kahes eksemplaris Riikliku Kindlustuse vormi kohaselt.

Kindlustatud ehitiste, inventari ja muu vara hävimise või vigastamise korral koostavad aktid Riikliku Kindlustuse organid. Aktid koostatakse kindlustaja, külanõukogu esindaja ja kahe tunnistaja kohustuslikul osavõtul. Kui kindlustaja ei teata kindlaksmääratud aja jooksul vara hävimisest või vigastusest, on Riiklikul Kindlustusel õigus keelduda kindlustushüvituse väljamaksmisest (1940. aasta 4. aprilli seadus „Kohustuslikust sundkindlustusest“).

§ 4. Inventariraamat.

Tootmise põhivahendeid (väljaarvatud loomad) arvestatakse esemeliselt „Inventariraamatus“, mis on arvestatud reale aastatele.

Inventariraamatu otstarve on arvele võtta tootmise põhivahendite (väljaarvatud loomad) iga ese üksikult, näidates ära tema eraldustunnused.

Inventariraamat jaguneb 4 ossa vastavalt peakonto nr. 1 — Tootmise põhivahendid — järgnevatele allkontodele:

Allkonto 3 — Põllutöömashinad, -riistad ja jõumashinad.

Allkonto 4 — Inventar ja seadmed.

Allkonto 5 — Transpordivahendid.

Allkonto 6 — Hooned, ehitised ja istandikud.

Täiskasvanud loomi, mis kolhoosi kontoplaani järgi on arvatud peakonto nr. 1 — Tootmise põhivahendid — alla allkonto nr. 1 — Tööloomad ja nr. 2 — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered — järgi, arvestatakse eri „Loomade inventariraamatus tõugude järgi“.

Igale osale eraldatakse inventariraamatus vajalik arv lehekülgi. Igale varaliigile — viljapeksumashinatele, atradele, külvimashinatele, ehitistele, istandikele jms. — avatakse antud osas üks või mitu lehekülge, olenevalt kolhoosis olemas olevaist antud liiki esemete arvust.

Iga ese kirjutatakse inventariraamatu vastavale leheküljele üksikult.

Vaatleme sissekannete näidet inventariraamatusse.

Vara liigi (rühma) nimetus: **Hobuadrad.**

Jrk. nr.	Inv. nr.	Vara sisse- tuleku aeg majandisse		Vara nimetus ja pea- eraldustunnused	Maksumus	Märke vara mahakandm. kohta		
		Aasta, kuu ja päev	Peak. raamatu kirjendi nr.			Aasta, kuu ja päev	Peak. raamatu kirjendi nr.	
1.	1	1940	—	Ljuberetši tehase, kahe- hõlmaline	36	—	1949.a. 13. XII	52
2.	3	1941	—	Tehase „Oktoobrirevolu- tsioon“, ühehõlmaline	42	—		
3.	12	1949.a. 3. XII	32	Mark P. P. — 28, ühe- korpusedeline eelkoorigaga jne.	480	—		

Vara liigi (rühma) nimetus: **Reed**

Jrk. nr.	Inv. nr.	Vara saabumise aeg majandisse		Vara nimetus ja pea- eraldustunnused	Maksumus	Märke vara mahakandm. kohta		
		Aasta, kuu ja päev	Peak. raamatu kirjendi nr.			Aasta, kuu ja päev	Peak. raamatu kirjendi nr.	
1.	15	1946.a.	—	Regi, tammest, rautatud	185	—		
2.	47	1947.a.	—	Regi, tammest, rautatud	175	—		
3.	48	1948.a.	—	Regi, kasest, rautamata jne.	48	—		

Vara liigi (rühma) nimetus: **Hooned, ehitised ja istandikud**
(hooned tootmisotstarbeks)

Jrk. nr.	Inv. nr.	Vara saabumise aeg majandisse		Vara nimetus ja pea- eraldustunnused	Maksumus	Märke vara mahakandm. kohta		
		Aasta, kuu ja päev	Peak. raamatu kirjendi nr.			Aasta, kuu ja päev	Peak. raamatu kirjendi nr.	
1.	1	1940.a.	—	Teraviljahoidla, tellis- kivist, plekk-katusega — 40 tonni teraviljale	6300	—		
2.	2	1949.a. 5. X	10	Piima hoone, puust, 28 m ² jne.	11300	—		

Uue inventariraamatu avamisel tehakse sellesse sissekanded vanast inventariraamatust ja võrreldakse inventuuri nimekirjadega. Jooksvad sissekanded vara sissetuleku kohta tehakse aktide, ostetud varade saatelehtede ning arvete järgi. Väljaminek registreeritakse varade mahakandmise akti järgi.

Võtame läbi sissekannete tehnika inventariraamatusse.

Inventariraamatu esimene lahter on ette nähtud järjekorranumbrite jaoks, mida igale tootmise põhivahendite liigile märgitakse alates ühest. Teine lahter on ette nähtud inventarinumbrite jaoks.

Tootmise põhivahendite täpse, esemelise arvestuse kindlustamiseks antakse igale esemele kolhoosi sissetuleku ja inventariraamatusse sissekandmise momendil inventarinumber. Igale esemele tuleb tingimata märkida temale antud inventarinumber. Seda tehakse esemele plekkplaadikese kinnitamise teel, kuhu on sisse löödud inventarinumber, või märkides esemele enesele inventarinumbri veekindla värviga.

Loomi märgistatakse metallplaadikeste abil ja muul teel.

Iga tootmise põhivahendite liik nummerdatakse eraldi, alates ühest.

Antud number peab olema püsiv. See tähendab, et iga tootmise põhivahendite ese peab säilitama temale antud numbri kuni tema täieliku kulumiseni või kuni tema kolhoosist väljamineku momendini.

Inventariraamat on arvestatud pikemaks ajaks, mille kestel numeratsiooni ei muudeta. Selle aja jooksul nummerdatakse inventariraamatusse sissekantud esemed järjekorranumbritega, vaatamata sellele, et rida esemeid väiksemate numbritega on maha kantud.

Inventariraamatu asendamine toimub ainult siis, kui kerkib vajadus kogu varanduse numeratsiooni muutmiseks, või juhul, kui raamatus omavad paljud esemed mahakandmise märkust ja selle tagajärjel on tema kasutamine raskendatud. Sel juhul tehakse vanas raamatus märkus, millise numbri all on vara üle viidud uude raamatusse.

Kogu varandusele uue numeratsiooni andmisel säilitatakse loomadele, kellele inventarinumber on sarvedesse põletatud või tehtud tätoveering, vanad numbrid.

Inventariraamatu järgmisesse lahtrisse märgitakse tootmise põhivahendite sissetuleku aeg kolhoosi (aasta, kuu ja päev).

Neljandasse lahtrisse märgitakse peakontode raamatu kirjendi number, mille järgi vara sisse kantakse.

Viiendasse lahtrisse kantakse inventariraamatusse sisse kantud põhivahendite nimetus ja lühike kirjeldus: põllutöömashinatel, -riistadel, jõumasinate, inventaril ja seadmetel — mark, tehas, tehase number, võimsus, läbilaskevõime; transpordivahenditel — mark, tehas, tehase number, kandejõud (autodel) või materjal, millest on tehtud reed, vankrid, rakmed jt.; hoonetel — otstarve, ehitusmaterjal, kubatuur (m^3) või pindala (m^2), läbilaskevõime; istandikel — puuvilja ja teiste istandike liik, sort, hektaaride arv, puude või põõsaste arv.

Kuuendas lahtris märgitakse sissetulnud vara maksumus sissetulekuhindes dokumentide järgi. See maksumus jääb varale kogu tema viibimise ajaks kolhoosis.

Seitsmendas ja kaheksandas lahtris tehakse mäрге vara väljamineku kohta kolhoosist: dokumendis näidatud mahakandmise aeg (aasta, kuu ja päev) ja peakontode raamatu kirjendi number (millise kirjendiga on vara mahakandmine sisse kantud peakontode raamatusse). Kanne vara mahakandmise kohta tehakse samal real, millele antud vara oli sisse kantud.

Aasta lõpul teeb arvepidaja inventariraamatu andmete põhjal kindlaks iga varaliigi jäägi, mis peab võrduma sama varaliigi jäägiga varade arvestuse raamatus ja inventuurilehtedel.

Kõigi varaliikide ja täiskasvanud loomade maksumuste kokkuvõte peab võrduma peakontode raamatus konto nr. 1 „Tootmise põhivahendid“ jäägiga.

Väikeinventari — labidaid, rehasid, ämbreid jt. — inventariraamatusse ei kanta, sest neid arvestatakse kontos „Saadused ja materjalid“.

Väikeinventari loetelu, mida arvestatakse selles kontos, määrab kolhoosi juhatus.

§ 5. Loomade inventariraamat tõugude järgi¹

Alates 1. jaanuarist 1951 on kolhooside arvepidamises sisse seatud „Loomade inventariraamat tõugude järgi“. Selles raamatus on kaks jagu:

¹ „Loomade inventariraamatu tõugude järgi“ vormi ei ole käesolevas G. V. Vaštšinski raamatus ära toodud. Selle raamatu pidamise korra õppimiseks saadetakse ÜAKK Eesti NSV filiaali poolt kõigile kaugõppijale Statistika Keskvalitsuse NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures ja NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi poolt kinnitatud „Täiendused ja muudatused juhendis kolhoosi arvepidamise kohta“. Seepärast tuleb tootmise põhivahendite analüütilise arvestuse õppimisel käesolevas raamatus toodud materjale kohustuslikult täiendada eelpoolmainitud täienduste ja muudatuste õppimisega (ÜAKK Eesti NSV filiaal).

- 1) Loomade individuaalne arvestus tõugude järgi ja
- 2) Loomade rühmaline arvestus tõugude järgi.

Loomade (täiskasvanud ja noorloomade) analüütilist arvestust peeti kuni 1. jaanuarini 1951 „Varade arvestuse raamatus“. Kõrvuti sellega arvestati peakonto nr. 1 — Tootmise põhivahendid — allkontodega nr. 1 — Tööloomad — ja nr. 2 — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered — hõlmata-vaid täiskasvanud loomi koos muu varaga — ehituste, masinate, inventariga jne. veel „Inventariraamatus“.

Alates 1. jaanuarist 1951 arvestatakse „Varade arvestuse raamatus“ ja „Inventariraamatus“ kolhoosi vara (väljaarvatud loomad), kõiki loomi (täiskasvanud ja noorloomi) arvestatakse ainult „Loomade inventariraamatus tõugude järgi“.

Koos sellega koostatakse nüüd peakonto nr. 1 — Tootmise põhivahendid — analüütiliste kontode käibearuanne kahe raamatu kannete järgi: allkonto nr. 1 — Tööloomad — ja nr. 2 — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered — „Loomade inventariraamatu tõugude järgi“ alusel ja allkontode 3—6 järgi „Varade arvestuse raamatu“ alusel.

Peakonto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad — analüütiliste kontode käibearuanne koostatakse kannete alusel „Loomade inventariraamatus tõugude järgi“ ja mitte „Varade arvestuse raamatu“ järgi, nagu seda tehti kuni 1. jaanuarini 1951.

Eri raamatu sisseseadmine ja uue korra kehtestamine loomade arvestuses omab suurt tähtsust kontrolli teostamiseks ühisloomakasvatuse kolme aasta plaani täitmise üle, mille ülesanded seisavad selles, et kohustada „... kindlustama ühiskarja arvu ja produktiivsuse niisugune suurenemine kolhoosides, et kolhooside ühisloomakasvatuse ühes sovhooside omaga saaks vabariigis valdavaks niihästi erikaalult kui ka kõrgeväärtuslike loomakasvatussaaduste tootmise poolest ja annaks võimaluse 1951. aastaks märksa suurendada liha, peki, piima, või, munade ja teiste saaduste tootmist linnade ja tööstuskeskuste varustamiseks ja ühtlasi naha, villa ja teiste toorainete tootmist kergetööstusele“ (NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrus „Kolhooside ja sovhooside produktiivse ühisloomakasvatuse arendamise kolme aasta plaani (1949—1951)“ täitmise abinõudest. Eestimaa K(b)P Keskkomitee III pleenumi otsus 2. juunist 1949 — Kolhoosi aktivisti käsiraamat lk. 48).

Loomade inventariraamatus tõugude järgi avatakse analüütilised kontod järgmises korras:

Konto nr. 1 — Tootmis põhivahendid

Allkonto 1 — Tööloomad

Analüütilised kontod

Sugutäkul
Mittesugutäkul
Ruunad üle 3 aasta
Märad üle 3 aasta
Tõuhärjad

Allkonto 2 — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered

Analüütilised kontod

- a) Veiste alal:
Sugupullid
Mittesugupullid üle 3 aasta
Lehmad
- b) Sigade alal:
Kuldid üle 9 kuu
Emised üle 9 kuu
- c) Lammaste ja kitsede alal:
Sugujäärad (või sugusokud) üle 1 aasta
Uted eliit (ainult tõufarmides)

Konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad

Allkonto 1 — Noorloomad

Analüütilised kontod

- a) Hobuste alal:
Varsad kuni 1 aastani
Sälud 1—2 aastani
Noorhobused 2—3 aastani
- b) Veiste alal:
Vasikad kuni 4 kuuni
Vasikad 4 kuni 6 kuuni
Lehmvasikad 6 kuust kuni 1 aastani
Pullvasikad ja vasikad-kast-raadid 6 kuust kuni 1 aastani
Tiined ja mittetiined mullikad üle 1 aasta
Pullmullikad üle 1 aasta
Härjad ja mullikad-kast-raadid üle 1 aasta
- c) Sigade alal:
Põhikarja remondiks ja täien-

Allkonto — 2 Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered

Analüütilised kontod

- a) lammaste ja kitsede alal:
Tõutud uted üle 1 aasta
Kitsed üle 1 aasta
Mittesugujäärad ja oinad (kastreeritud) üle 1 aasta
Mittesugusokud üle 1 aasta
- b) Kodulindude alal:
Kanad. Pardid. Kalkunid ja teised.
- c) Mesilaspered.

Allkonto 1 — Noorloomad

Analüütilised kontod

- a) Sigade alal:
Põrsad kuni 2 kuu vanuseni
Põrsad 2 kuni 4 kuuni
Emised 4 kuni 9 kuuni
Kuldid 4 kuni 9 kuuni
- b) Lammaste ja kitsede alal:
Utetalled (või kitsetalled) kuni 1 aastani
Tõujäärtaled kuni 1 aastani müügiks
Muud jäärtaled või kohitaled kuni 1 aastani
- c) Kodulindude alal:
Noored pardid kuni 3 kuu vanuseni
Noored kanad kuni 5 kuu vanuseni
Noored kalkunid kuni 5 kuu vanuseni

duseks väljavalitud noorloomad:

Põrsad 2 kuni 4 kuuni

Kuldid 4 kuni 9 kuuni

Emised 4 kuni 9 kuuni

- d) Lammaste ja kitsede alal:
Põhikarja remondiks ja täiendamiseks väljavalitud jäärtal-
led (või sokktalled). Utalled
eliit (ainult tõufarmides)

Noored haned kuni 6 kuu
vanuseni

Allkonto 2 — Nuumloomad

Analüütilised kontod

Nuumale pandud täiskasvanud
veiste, sigade, lammaste ja kitsede
liikide järgi

Samas korras avatakse analüütili-
sed kontod nuumale pandud noor-
loomadele

Peale ülalmainitud kontode võib
selles jaos („Loomade rühmaline
arvestus tõugude järgi“) avada
analüütilised kontod täiskasvanud
tõutute loomade rühmaliseks arves-
tuseks liikide ja tõugude järgi,
samuti ka tõutute noorhobuste ja
noorveiste rühmaliseks arvestuseks.
Rühmalist arvestust loomade eel-
toodud liikide järgi on individuaal-
se arvestuse asemel lubatud pidada
ainult neis kolhoosides, millised
omavad vähemalt nii suure hobu-
se-, veise- ja lambakarja, kus indi-
viduaalse arvestuse organiseeri-
mine praktiliselt on raskendatud.

Seega peetakse loomade analüütilist arvestust loomaliikide
nimetuste järgi, neid alajaotades tõugude järgi. Peale selle
arvestatakse noorloomi ka veel vanuserühmade järgi.

Käibearuanded eelpool loetletud analüütiliste kontode järgi
koostatakse varalisi-materiaalseid väärtusi arvestavate kontode
jaoks kasutatava vormi kohaselt, mis on toodud käesolevas raa-
matus lk. 29.

Loomade inventarinumbrid määratakse kindlaks järgmiselt:
täiskasvanud loomi nummerdatakse iga loomaliigi järgi alates
number ühest; varssadele ja vasikatele antakse sündimisel järje-
kordne inventarinumbr ning see säilitatakse kuni nende ülevii-
miseni täiskasvanud karja. Täiskasvanud loomale antud inven-
tarinumbr peab olema alaline, s. t. see peab säilitatama kuni
loomi väljaminekuni kolhoosist või vara numeratsiooni muutmi-
seni inventeerimisel. Väljaläinud looma inventarinumbr jääb
vabaks ning seda ei täideta kuni loomade uue nummerdamiseni.
Täiskasvanud loomade uut nummerdamist võib ette võtta kon-
tode avamisel „Loomade inventariraamatus tõugude järgi“ sel
juhul, kui leidub palju vabu kasutamata väljaläinud loomade

inventarinumbreid. Noorloomade uut nummerdamist on soovitatav teostada samuti kontode avamisel mainitud raamatus pärast tema kehtivuse 3-aastase tähtaja möödumist, olgugi, et osa noorloomi ei jõudnud veel selle vanuseni, mil nad täiskasvanute karja üle viiakse.

§ 6. Tootmise põhivahendite arvestus brigaadides, farmides ja abiettevõtteis

Tootmise põhivahendite säilimise suhtes omab suurt tähtsust nende kinnistamine brigaadidele, farmidele, töökodadele jne.

Põllumajandusliku artelli põhikirja p. 14-ndas on öeldud:

„Igale põllutööbrigaadile kinnistab artelli juhatus eriahtiga kõik talle vajaliku inventari, tööloomad ja majapidamishooned.“

Ja edasi:

„Igale loomakasvatusebrigaadile kinnistatakse artelli juhatuse poolt kariloomad, loomade talitamiseks vajalik inventar, veovahendid ja karjalaudad.“

Tootmise põhivahendite kinnistamine tootmisbrigaadidele ja abiettevõtetele, nende siseselt aga kolhoosnikuile, võimaldab kolhoosi juhatusel igal ajal teada, kes vastutab iga eseme eest, kontrollida selle säilimist, kontrollida, kuivõrd hoolsalt käiakse ümber varaga, ja likvideerida isikliku vastutuse puudumist vara kasutamisel.

Brigaadile kinnistatud vara märgitakse „Brigadiiri märkmikku“.

Brigadiiri märkmikul on järgmised osad:

1) brigaadi koosseis; 2) brigaadile kinnistatud tootmise põhivahendid ja väikeinventar; 3) brigaadi üleantud materjalid.

Brigaadile kinnistatud vara kantakse brigadiiri märkmikku järgmiselt (vt. lk. 20).

Osasse „Vara kinnistamine“ kantakse iga tootmise põhivahendite ese sisse üksikult tootmise põhivahendite liikide järgi: ehitised, põllutöomasinad, tööhobused, inventar jms.

Need kanded võimaldavad jälgida iga eseme seisukorda brigaadile kinnistamise momendil ning arvestada, kelle arvel kolhoosi liikmete hulgas see seisab ja kes kannab vastutust tema säilimise eest.

Kui vara kinnistamine brigaadile või farmile toimub esmakordselt, siis võtab brigadiir vara vastu nimekrja järgi. Nimekiri peab olema alla kirjutatud juhatuse esimehe, arvepidaja ja selle brigadiiri poolt, kellele vara kinnistatakse.

VARA KINNISTAMINE

Kuupäev	Inventari nr.	Mis on kinnistatud	Arv	Maksumus	Millises seisukorras	Kinnistatud		Millal välja läinud	Vastuvõtja allkiri äraandmise puhul
						Kellele	Vastuvõtja allkiri		
2. jaanuar	12	Tööhobused Jüts, ruun 9-aastane	1	420	— heas seisukorras	Ignatovile	S. Ignatov		
"	14	Leeda, mära 7-aastane	1	1450	— hästi toidetud	Ignatovile	S. Ignatov		
		Transpordi vahendid							
"	47	Regi, tammest, rautatud	1	175	— uus	Ignatovile	S. Ignatov		
"	48	Regi, kasest, rautamata	1	48	— vajab remonti	Solovjovile	N. Solovjov		
		Põllutöömashinad, -riistad ja jõumashinad							
12. märts	1	Hobuader, 2-hõlmaline, Ljubetski tehase	1	36	— vana, kulunud	Petinile	I. Petin	13. XII 1949. a.	Akt nr. 27
	3	Ader, tehase "Oktoobrirevolutsioon"	1	42	— vana, parandatud	Demidovile	A. Demidov		
3. detsember	12	Ader, mark P. P.-28, ühekorpuseline eelkooriga	1	480	— uus	Tšizovile	P. Tšizov		

(Näide on toodud lühendatult õppeotstarbeks)

Emastööloomi, samuti lehma ja emiseid arvestatakse peale brigadiiri märkmiku veel emasloomade arvestuse raamatus: lambaid ja kitsi — farmis olevate lammaste (kitsede) arvestuse raamatus; kodulinde — linnufarmi juhataja märkmikus.

Tootmise põhivahendite üleandmine brigadist brigaadi, laost brigaadi ja vastupidi võib toimuda ainult juhatusel kirjaliku korralduse alusel brigadiiri teadmisel.

Korralduses näidatakse, kes kellele peab üle andma, üleantava eseme nimetus, inventari number, kogus korralduse järgi ja tegelikult üleantud kogus.

Vara üleandja ja vastuvõtja allkirjad on sellel dokumendil kohustuslikud.

Üleandmisel tuleb vara hoolikalt üle vaadata.

Kui vara on lohaka ümberkäimise või hoidmise tagajärjel halvas seisukorras — vigastatud, rikkis jne., on tingimata vaja koostada akt, milles näidatakse, mis nimelt on rikkis või korrast ära ja kelle süü tõttu. Akt tuleb otsekohe ära anda kolhoosi juhatusle. Juhatus on kohustatud saadud akti läbi vaatama ja otsustama küsimuse sissenõudmise abinõude kohta isikutelt, kes on süüdi ebamajanduslikus suhtumises varasse, kui see leidis aset, ning kolhoosile tekitatud kahju hüvitamise küsimuse.

Brigadiir, kes annab vara üle, võtab vastuvõtjalt allkirja (oma märkmiku viimases lahtris üleantava eseme järgi). Brigadiir, kes võttis tootmise põhivahendid vastu, märgib uued sissetulnud varad oma märkmikku.

Vara üleandmine brigaadi või loomakasvatusefarmi siseselt ühelt kolhoosnikult teisele toimub ainult brigadiiri või farmi juhataja korraldusel ja nende juuresolekul. Üheaegselt üleandmisega teeb brigadiir oma märkmikus märkuse vara üleandmise kohta.

Kolhoosi kontoris peavad samuti leiduma täielikud andmed kõigi tootmise põhivahendite asukohtade ja nende eest vastutavate isikute kohta. Kolhoosi arvepidaja peab igal ajal andma vajalikke teateid ühe või teise eseme asukoha kohta.

Selleks, et aasta kestel oleks võimalik jälgida tootmise põhivahendite ümberpaigutamist ühtedelt vastutavatelt isikutelt teistele, võib kasutada järgmisi võtteid:

Arvepidaja peab kontoris iga brigaadi ja farmi kohta sama sugust märkmikku, nagu peab brigadiir. Neis märkmikes tehakse märkusi vara ümberpaigutuse kohta brigadist brigaadi, kantakse sisse uued juurdetulnud ja kantakse maha väljaläinud

varad. Arvepidaja poolt peetavaid märkmikke tuleb perioodiliselt kontrollida brigadiiride märkmikega.

Kolhoosi arvepidaja võib kehtestada ka teise korra: eelmise aasta lõpul koostatud inventuurilehtedel teeb arvepidaja allpool inventuurikomisjoni liikmete allkirju märkusi antud brigaadi sissetulnud ja väljaläinud varade kohta. Sel juhul on kõik andmed igas brigaadis ja ettevõttes olevate tootmise põhivahendite kohta koondatud ühte kohta, mis võimaldab kergesti organiseerida kontrolli nende säilimise ja kasutamise üle.

KONTROLLKÜSIMUSI.

1. Milles seisavad tootmise põhivahendite arvestuse ülesanded?
2. Millised juhised kehtivad kolhoosi sissetulevate tootmise põhivahendite hindamiseks?
3. Loetlege põhilised dokumendid, mille järgi tootmise põhivahendide arvele võetakse.
4. Milline dokument koostatakse tootmise põhivahendite mahakandmiseks?
5. Milline ülesanne on loomade inventariraamatul tõugude järgi.
6. Millistest osadest koosneb loomade inventariraamat tõugude järgi?
7. Millistel juhtudel ei täideta loomade inventariraamatus tõugude järgi lahtrit nr. 25?
8. Kuidas toimub tootmise põhivahendite arvestus brigaadides ja farmides.
9. Milline kord on kehtestatud tootmise põhivahendite üleandmiseks ühelt brigaadilt teisele?

TEINE LOENG

TOOTMISE PÕHIVAHENDITE RAAMATUPIDAMIS- ARVESTUS

§ 1. Tootmise põhivahendite konto iseloomustus ja analüütilise (abi-) arvestuse organiseerimine

Peakontode raamatus peetakse tootmise põhivahendite arvestust rahalises hindes kontos nr. 1 „**Tootmise põhivahendid**“.

Selle konto otstarbeks on arvestada tootmise põhivahendite olemasolu, sissetulekut ja väljaminekut ja kontrollida nende säilimist.

See on **aktiva-konto**. Tema deebetisse kantakse tootmise põhivahendite sissetulek kolhoosi ja kreditisse väljaminek. Konto deebetsaldo näitab, millises summas on kolhoosil tootmise põhivahendeid.

Peakontode raamatus arvestatakse tootmise põhivahendeid rahalises hindes, koondatud, üldistatud kujul. Tootmise põhivahendite (väljaarvatud loomad) üksikasjalist raamatupidamisarvestust peetakse **varade arvestuse raamatus**, milles avatakse analüütilised (abi-) kontod igale tootmise põhivahendite liigile: külvimasinatele, tuulamismasinatele, atradele, autodele, lao inventarile ja seadmetele jne.

Varade arvestuse raamatu otstarbeks on anda ükskõik misuguseks kuupäevaks andmeid varade koosseisu kohta liikide, koguse ja maksumuse järgi.

Kerkib küsimus, milleks on vaja varade arvestuse raamatu pidamine kõrvuti inventariraamatuga?

Varade arvestuse raamatu pidamine on vajalik selleks, et kiiresti, ilma väljavõtete koostamiseta igal ajal saada andmeid, kui palju ja millises summas tuli kuu, kvartali ja poolaasta jooksul sisse iga liiki tootmise põhivahendeid, kui palju ja millises summas neid välja läks, kui palju ja millises summas on neid olemas. Meenutame, et inventariraamatut peetakse ühekülgselt, et iga ese märgitakse sellesse raamatusse üksikult,

ühes talle eri inventarinumbri andmisega. Kronoloogilises järjekorras tehakse sissekandeid ainult vara sissetulekul, väljamineku kohta tehakse märkus samale reale, millele on märgitud sissetulek. Selleks et inventariraamatust saada andmeid, kui palju antud kuul või kvartalis läks iga liiki vara välja, on tarvis iga kord koostada väljavõte.

Varade arvestuse raamatust, kus sissetulek ja väljaminek märgitakse kronoloogilises järjekorras, võime ilma väljavõteta, lihtsa kokkuvõtete tegemise teel saada kõik vajalikud andmed.

Inventariraamatu ja varade arvestuse raamatu vahel valitseb vastastikune seos, mis kindlustab kolhoosi tootmise põhivahendite arvestamise täielikkust ja õigsust. Kõik tootmise põhivahendite sissetuleku ja väljamineku operatsioonid peavad olema märgitud nii inventariraamatus kui ka varade arvestuse raamatus. Need raamatud täiendavad teineteist. Varade arvestuse raamatu järgi võime kindlaks teha, kui suures koguses ja kui suure summa eest omatakse üht või teist liiki tootmise põhivahendeid, näiteks hooneid jne. Inventariraamatu järgi võib saada andmeid iga põllutöomasina, hoone jne. kohta.

Operatsioonide summad peakonto nr. 1 „Tootmise põhivahendid“ deebet ja krediti järgi peavad olema vastavalt võrdsed operatsioonide summadega sama perioodi kohta, mis on sisse kantud selle peakonto kõigisse analüütilistesse kontodesse varade arvestuse raamatus ja loomade inventariraamatus tõugude järgi.

Loomade inventariraamat tõugude järgi jaguneb kaheks osaks:

1 — Loomade individuaalne arvestus tõugude järgi.

2 — Loomade rühmaline arvestus tõugude järgi.

Kumbkis neis osades avatakse peakonto nr. 1 — Tootmise põhivahendid — analüütilised kontod nii allkonto 1 — Tööloomad — kui ka allkonto 2 — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspereid — järgi.

Varade arvestuse raamat jaguneb nelja ossa vastavalt peakonto nr. 1 — Tootmise põhivahendid — analüütilistele kontodele: 3 — Põllutöomasinad, -riistad ja jõumasinad; 4 — Inventar ja seadmed; 5 — Transpordivahendid — ja 6 — Hooned, ehitised ja istandikud.

Vaatleme tootmise põhivahendite analüütiliste kontode pidamist üksikute allkontode järgi:

Allkonto nr. 1 — Tööloomad — ja 2 — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered analüütilist arvestust peetakse loomade inventariraamatus tõugude järgi (vt. lk. 15).

Allkontole nr. 3 „Põllutöomasinad, -riistad ja jõumasinad“ avatakse analüütilised kontod varade arvestuse raamatus igale põllutöomasinate, -riistade ja jõumasinate liigile. Üksikuil kontodel peetakse atrade, äkete, kultivaatorite, tuulamismasinate, triidõride, viljaniidumasinate, isesidujate, heinaniitjate jne. arvestust.

Allkontole nr. 4 „Inventar ja seadmed“ avatakse analüütilised kontod kolhoosi iga ettevõtte kohta: veski inventar ja seadmed, veisefarmi inventar ja seadmed, lao inventar ja seadmed, kontori inventar ja seadmed jne.

Allkontole nr. 5 „Transpordivahendid“ avatakse analüütilised kontod liikide järgi: veoautod, reed, vankrid, rakmed jne.

Allkontole nr. 6 „Hooned, ehitised ja istandikud“ avatakse analüütilised kontod hoonete, ehitiste ja istandike liikide järgi: hobusetallid, loomalaudad, elektrijaamad, elamud jne.; tiigid, sillad, kuivendus- ja niisutuskanalid jne.; aiad, marjaistandikud, metsaistandikud jne.

Toome sissekannete näite varade arvestuse raamatusse (vt. lk. 26).

Aasta algul varade arvestuse raamatu avamisel märgitakse konto „Külvimasinad“ esimesele reale külvimasinate hulk ja nende maksumus seisuga esimeseks jaanuariks.

Need andmed võetakse aasta lõpul koostatavaist inventuurnimekirjadest või eelmise aasta varade arvestuse raamatust. Varade arvestuse raamatu ja inventuurnimekirjade andmed tuleb kõigil juhtudel tingimata kontrollida inventariraamatuga.

Külvimasinate sissetulekul kolhoosi arvepidaja kontrollib dokumendid ja teeb sissekanded peakontode raamatusse ja inventariraamatusse. Seejärel tehakse sissekanne varade arvestuse raamatusse analüütilisse kontosse „Külvimasinad“.

Samas korras teostatakse tootmise põhivahendite väljamineku kandeid; ainult kogust ja summat ei kanta mitte lahtrisse „Deebet“, vaid lahtrisse „Kreedit“, kusjuures lahtris „Kreedit“ näidatakse väljaläinud vara tema majandisse sissetuleku hinnas, mitte aga tema väljaminekust saadud summa.

Iga liiki masinate arvestamiseks eraldatakse niipalju lehekülgi, kui palju on vaja ruumi ühe aasta jooksul sissetulekute ja väljaminekute märkimiseks.

Varade arvestuse raamat
(allkonto „Põllutöomasinad, -riistad ja jõumasinad“)
Konto „Külvimasinad“

nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit	
				Kogus	Summa	Kogus	Summa
		Ülekanne	—	—	—	—	—
		Jääk 1. I 1949	—	12	8720	—	—
3. I	9	Maha kantud akt nr. 6-nda järgi				1	460
20. I	32	Ostetud Põllumaj. Varustuskontori arve nr. 8462 järgi		2	4200	—	—
		Kokku jaanuaris		2	4200	—	1 460

Kõigi teiste tootmise põhivahendite liikide arvestust peetakse varade arvestuse raamatus samuti nagu toodud näites kontol „Külvimasinad“.

Varade arvestuse raamatus ja loomade inventariraamatus tõugude järgi tehtud sissekannete õigsuse kontrollimiseks ja selleks, et esitada koondkujul tootmise põhivahendite käbeid (liikumist) ja üksikute tootmise põhivahendite liikide jääke, koostatakse varade arvestuse raamatu ja loomade inventariraamatu tõugude järgi sissekannete alusel käibearuanne.

Käibearuanne koostatakse konto „Tootmise põhivahendid“ kohta igakuiselt. Analüütilised (abi-) kontod käibearuanDES rühmitatakse allkontode järgi, s. t. algul kirjutatakse välja allkonto „Tööloomad“ analüütilised kontod, siis allkonto „Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered“ analüütilised kontod jne.

Käibearuanne näitab kujukalt iga tootmise põhivahendite liigi koosseisus toimunud muutusi koguseliselt ja summaliselt. Käibearuanne omab kontosisese kontrolli tähtsust, sest varade arvestuse raamatus ning loomade inventariraamatus tõugude järgi (täiskasvanud loomade kohta) tehtud sissekannete kõrvutamine (käibearuande järgi) sissekannetega peakontode raamatus selgitab välja arvestuskirjendeis tehtud vead.

Käebearuande esimeses lahtris märgitakse varade arvestuse raamatu ja loomade invnetariraamatu tõugude järgi lehekülje number.

Teine lahter on ette nähtud allkontode ja analüütiliste kontode nimetuste jaoks.

Järgmistes lahtrites märgitakse iga tootmise põhivahendite liigi jääk aasta alguseks koguse ja maksumuse näitamiseks, deebet ja krediti käibed iga kuu kohta ja jääk järgmise kuu alguseks.

Iga kuu lõpul tuleb võrrelda varade arvestuse raamatu ja loomade inventariraamatu tõugude järgi kõigi analüütiliste kontode käibearuande deebet ja krediti kokkuvõtteid peakonto „Tootmise põhivahendid“ deebet- ja kreditekäivate kokkuvõttega peakontode raamatus.

Jääk aasta alguseks lahtris „Summa“ peab võrduma peakonto „Tootmise põhivahendid“ summaga bilansis aasta alguseks. Jäägid iga järgneva kuu alguseks lahtris „Summa“ peavad vastama peakonto „Tootmise põhivahendid“ saldole samaks kuupäevaks.

Jäägid lahtris „Kogus“ peavad vastama kannetele varade arvestuse raamatus, inventariraamatus ja loomade inventariraamatus tõugude järgi.

Peale selle jääk aasta lõpul lahtrites „Kogus“ ja „Summa“ peab olema võrreldud aasta lõpul koostatud inventuurinimekirjadega.

Käibearuande koostamise näidet vaata lk. 29.

Selles käibearuandes on näitena toodud peakonto nr. 1 „Tootmise põhivahendid“ analüütilised kontod ainult ühe allkonto järgi. Tegelikult koostatakse käibearuanne kõigi allkontode järgi.

Selle käibearuande andmeid tuleb tingimata võrrelda peakontode raamatuga ja sissekannetega inventariraamatusse. Analüütiliste kontode jäägid ja käibed koguseliselt ja rahalises hindes peavad vastama sissekannetele inventariraamatusse. Käibed rahalises hindes real „Kokku peakonto nr. 1“ järgi peavad vastama peakonto nr. 1 „Tootmise põhivahendid“ kokkuvõtetele peakontode raamatus.

Käibearuandel ei ole üksnes kontrolliv tähtsus, vaid ta võimaldab üldistada ühtseks tervikuks eraldiseisvaid andmeid tootmise põhivahendite liikumise ja jääkide kohta üksikute analüütiliste kontode järgi ja esitada need andmed koondkujul. Peale

selle on käibearuandel operatiivne tähtsus kontrolli teostamiseks tootmise põhivahendite säilimise üle ja kolhoosi majandusliku tegevuse analüüsimiseks.

§ 2. Tootmise põhivahendite arvestuse tüüp-operatsioonide kirjendamine

Kolhoosi sissetulevad tootmise põhivahendid kantakse konto nr. 1 „Tootmise põhivahendid“ deebetisse.

Selle konto deebetpool korrespondeerib teiste kontode kreditiga, olenevalt kolhoosi tootmise põhivahendite sissetuleku allikatest ja nende eest tasumise viisidest.

Käsitleme kirjendite näiteid tootmise põhivahendite sissetuleku kohta.

Esimene operatsioon. Ostetud Põllumajanduse Varustuskontorilt kolm raudtelgedega vedruvankrit, mille maksumus, kokku 1200 rubla, on üle kantud kolhoosi kapitalimahutuste arvelt.

Konteering:

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Transpordivahendid . . . . . 1200 rbl.

Kreedit konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Kapitalimahutuste arve . . . . . 1200 rbl.

Kui selle operatsiooni puhul teostatakse arveldust Põllumajanduspanga poolt kolhoosile avatud krediidi arvel, kirjendatakse operatsioon järgmiselt:

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Transpordivahendid . . . . . 1200 rbl.

Kreedit konto nr. 7 — Arveldused asutuste ja isikutega, allkonto — Arveldused kapitalimahutusteks saadud laenude alal . . . . . 1200 rbl.

Ostetud kolm vankrit märgitakse varade arvestuse raamatus allkonto „Transpordivahendid“ analüütilise konto „Raudtelgedega vedruvankrid“ sissetulekusse.

Teine operatsioon. Kantakse sisse kasutamisele võetud uus hobusetall hindes 25 300 rubla.

Konteering:

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — hooned, ehitised ja istandikud . . . . . 25 300 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Säästud ehituses ja kolhoosi vajaduseks valmistatud

KÄIBEARUANNE

Peakonto nr. 1. „Tootmise põhivahendid“ analüütiliste kontode kohta septembri kuu eest.
(varade arvestamise raamat ja loomade inventariraamati tõugude järgi)

Raamatu lhk. nr.	Allkontode ja analüütiliste kontode nimetused	Jääk 1./09. 1949. a.		Käibed septembri kuul				Jääk 1./10. 1949. a.	
		Deebet		Deebet		Kreedit		Deebet	
		Hulk	Summa	Hulk	Summa	Hulk	Summa	Hulk	Summa
	Allkonto nr. 1. Tööloomad								
1.	Vladimiri tõugu sugutäkud	3	24000 —	—	—	1	—	3	24000 —
2.	Vladimiri tõugu ruunad üle 3 aasta	36	72000 —	2	4000 —	1	2000 —	37	74000 —
3.	Vladimiri tõugu märad üle 3 aasta .	42	126000 —	—	—	—	—	42	126000 —
	Kokku allkonto nr. 1	—	222000 —	—	4000 —	—	2000 —	—	224000 —
	jne. teiste allkontode järgi								
	Kokku peakonto nr. 1. järgi	—	996370 —	—	34600 —	—	3800 —	—	1027170 —

tootmisvahendites (kolhoosi poolt valmistatud materjalide maksumus ja kolhoosnikute tööpanused) . . . . . 25 300 rbl.

Lõpetatud ja kasutamisele antud hobusetall tuleb sisse kanda varade arvestuse raamatus allkonto „Hooned, ehitised ja istandikud“ analüütilise konto „Hobusetallid“ sissetulekusse.

Hoonete, masinate jt. lõpetatud kapitaalremondi vastuvõtmist kontol „Tootmise põhivahendid“ ei arvestata, sest neid arvestatakse kogu nende kolhoosis kasutamise aja jooksul esialgses inventarihindes. Põhivahendite esialgne maksumus teostatud kapitaalremondi tulemusena ei suurene. Kapitaalremont ainult taastab põhivahendite kulunud osa maksumuse.

Tootmise põhivahendite valmistamisel kolhoosi enese poolt tuleb raamatupidamisarvestuses peegeldada bilansi aktivas tootmise põhivahendite suurenemist ja passivas naturaaltulude laekumist abiettevõtteist.

Kolmas operatsioon. Aktiga vastu võetud kolhoosi töökojas valmistatud kolm ühehobusevankrit, hinnatud 750 rubla. Vankrid üle antud brigaadile.

Konteering:

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Transpordivahendid . . . . . 750 rbl.

Kreedit konto nr. 18 — Naturaaltulud ja nende jaotamine, allkonto — Abiettevõtteist . . . . . 750 rbl.

Kolhoosi töökodades valmistatud kolm vankrit tuleb sisse kanda varade arvestuse raamatusse allkonto „Transpordivahendid“ analüütilise konto „Vankrid“ sissetulekusse.

Noorloomade üleviimisel täiskasvanute karja debiteeritakse **kontot nr. 1 „Tootmise põhivahendid“**, **kontot nr. 2 „Noor- ja nuumloomad“**, millel arvestati noorloomi kuni nende üleviimiseni, aga krediteeritakse. Mõlemad on aktiva kontod. Toimub vahendite ümberpaigutamine ühelt kontolt teisele, samaaegselt aga ka aktiva suurenemine ühes passivas näidatud vahendite allikate suurenemisega (juurdehindluse summas).

Tootmise põhivahendite soetamisel kultuuriliste vajaduste fondi arvel on vaja peegeldada muutusi kolhoosi vahendite koosseisus (bilansi aktiva) ja tema fondide koosseisus (bilansi passiva).

Neljas operatsioon. Soetatud kultuuriliste vajaduste fondi arvel kolhoosi klubi jaoks raadiovastuvõtja 800 rubla eest. Raadiovastuvõtja eest raha üle kantud kolhoosi jooksvalt arvelt.

Konteering:

a) Raadiovastuvõtja ostmine:

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Inventar ja seadmed . . . . . 800 rbl.

Kreedit konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Jooksvad arved . . . . . 800 rbl.

b) Raadiovastuvõtja maksumuse ülekandmine kultuuriliste vajaduste fondist jagamatusse fondi:

Deebet konto nr. 10 — Abistamis- ja kultuuriliste vajaduste fondid, allkonto — Rahalised (fondid) . . . . . 800 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Säästud ehituses ja kolhoosi vajaduseks valmistatud tootmisvahendites (kolhoosi poolt valmistatud materjalide maksumus ja kolhoosnikute tööpanused) . . . . . 800 rbl.

Selle operatsiooni järgi vähendatakse abistamis- ja kultuuriliste vajaduste fondi 800 rubla võrra. See muutus peegeldub konto nr. 10 „Abistamis- ja kultuuriliste vajaduste fondid“ deebetis. Samal ajal suurendatakse selle 800 rublaga kolhoosi jagamatut fondi, mille tõttu kontot nr. 8 „Jagamatud fondid ja osamaksud“ on vaja krediteerida.

Kolhoosi klubi jaoks soetatud raadiovastuvõtja kantakse varade arvestuse raamatusse allkonto „Inventar ja seadmed“ analüütilise konto „Klubi inventar ja seadmed“ sissetulekusse.

Viies operatsioon. Akti järgi võetakse arvele kaks pereheitmisel saadud mesilasperet, hinded 100 rubla.

Konteering:

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered . . . 100 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdekasvu ja juurdesünni väärtuse arvelevõtmine . . . . . 100 rbl:

Kahe mesilaspere sissetulek tuleb kanda loomade inventari- raamatusse tõugude järgi II jakku allkonto „Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered“ analüütilise konto „Mesilaspered“ sissetulekusse.

Kolhoosi tootmise põhivahendite väljamineku operatsioonid kantakse nende sissetulekuhindes konto nr. 1 „Tootmise põhivahendid“ kreditiisse.

Samaaegselt kantakse väljaminevate tootmise põhivahendite inventari-maksumus kõigil väljamineku juhtudel konto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ deebetisse.

Tootmise põhivahendite väljamineku arvestuse täielikku korda käsitletakse viiendas loengus.

Ulaltoodu viie operatsiooni kirjendeid võib skemaatiliselt kujutada järgmiselt (vt. lk. 32).

Näites on toodud nende operatsioonide kirjendid ainult peakonto nr. 1 analüütilistesse kontodesse. Ühelgi peakontol algaldot toodud ei ole, sest näide on võetud õppeotstarbeks.

Kirjendid analüütilistes kontodes		Kirjendid peakontodes	
D-t	K-t	D-t	K-t
Konto — Raudtelgedega vedruvankrid		Konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid	
1-ne oper.	1 200.—	1-ne oper.	1 200.—
Konto — Hobusetallid			
2-ne oper.	25 300.—	2-ne oper.	25 300.—
Konto — Ühehobusevankrid			
3-s oper.	750.—	3-s oper.	750.—
Konto — Klubi inventar ja seadmed			
4-s oper.	800.—	4-s oper.	800.—
Konto — Mesilaspered			
5-s oper.	100.—	5-s oper.	100.—
		Konto nr. 4 — Rahalised vahendid	
		1-ne oper.	1 200.—
		4-s oper.	800.—
		Konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud	
		2-ne oper.	25 300.—
		4-s oper.	800.—
		5-s oper.	100.—
		Konto nr. 18 — Naturaaltulud ja nende jaotamine	
		3-s oper.	750.—
		Konto nr. 10 — Abistamis ja kultuuriliste vajaduste fondid	
		4-s oper.	800.—

KONTROLLKÜSIMUSI.

1. Millisteks allkontodeks rühmitatakse peakonto „Tootmise põhivahendid“ analüütilised kontod?

2. Milleks on vajalik varade arvestuse raamatu pidamine kõrvuti inventariraamatuga?

3. Milleks korras avatakse varade arvestuse raamatus ja loomade inventariraamatus tõugude järgi analüütilised kontod?

4. Milleks koostatakse igakuiselt varade arvestuse raamatu ja loomade inventariraamatu tõugude järgi kontode käibearuanne ühes koguse ja summa näitamise ja kuidas kontrollitakse käibearuande abil peakonto „Tootmise põhivahendid“ kirjendite õigsust?

HARJUTUSED TEISE LOENGU KOHTA.

Harjutus 1. Koostage iseseisvalt oma töövihikus konteeringud järgmiste operatsioonide arvestamiseks ja võrrelge neid lehek. 69 toodud vastustega. Vastuseid kursustele ärge saatke.

1) Ostetud ja vastu võetud Põllumajanduse Varustuskontori laost arve nr. 587 järgi kaks hobureha summas 980 rbl. Varustuskontori arve tasutud Põllumajanduspanga poolt kolhoosile põllutöömashinade ja -seadmete ostuks avatud krediidil arvel.

2) Kommunaari kolhoosiga sõlmitud lepingu järgi temalt ostetud ja majandisse vastu võetud üks tööhobune maksumusega 860 rbl. Ostu momendil oli arveldus teostamata.

Harjutus 2. Koostage varade arvestuse raamatu ja loomade inventariraamatu tõugude järgi kirjendite põhjal käibearuanne märtsi kuu kohta ja tehke käibearuandes kokkuvõtted iga allkonto järgi ja kokku peakonto nr. 1 järgi.

1) Allkonto „Tööloomad“ järgi: tööhobuste arv 1. märtsiks 32 pead summas 24 000 rbl.; märtsi jooksul tuli sisse 6 hobust hinded 4 800 rbl.; märtsis läks välja kaks hobust hinded 1 200 rbl.

2) Allkonto „Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered“ järgi: sugupullide arv 1. märtsiks 2 pead hinded 2 600 rbl.; ostetud 1 pull 1 300 rbl eest.

Lehmi oli 1. märtsiks 44 pead, hinded 28 400 rbl.; antud riikliku lihamüügikohuskohustuse katteks kaks väljaprakeeritud lehma maksumusega 360 rbl.

3) Allkonto „Põllutöömashinad, -riistad ja jõumashinad“ järgi: 1. märtsiks oli 24 kahehõlmalist atra hinded 6 864 rbl.; märtsis ostetud 2 atra 950 rbl. eest; märtsis maha kantud üks kulunud ader hinded 72 rbl.; 1. märtsiks oli 8 hobureha summas 1 640 rbl.; ostetud märtsis 1 reha 490 rbl. eest.

Kolmas loeng

Jagamatute fondide ja osamaksude arvestus.

Partei ja valitsuse juhtimisel ja abiga suurendavad kolhoosid aasta-aastalt oma tootmistegevust, tulusid ja finantsilist võimsust. Kolhoos viib läbi vajalikke üritusi viljakuse tõstmiseks, suurendab töö- ja produktiivsete loomade hulka ja parandab tema omadusi (tõulisust, produktiivsust jne.), soetab masinaid ja inventari, püstitab ehitisi ja hooneid, ehitab ettevõtteid, töökodasid, elektrijaamu jne.

Kõik see suurendab kolhooside rikkust, nende tulusid ja kolhoosnike jõukust.

On täiesti selge, et kolhoosid peavad omama tootmise põhi vahendite hulga suurendamiseks eelkõige omavahendeid.

Sel eesmärgil on põllumajandusliku artelli põhikirjas ette nähtud jagamatute fondide moodustamine ja nende igaaastane täiendamine. Jagamatu fondi vahendid on ette nähtud kapitalimahutusteks: töö- ja produktiivsete loomade ostmiseks, masinate, põllumajandusliku inventari ja seadmete ostmiseks, ehitiste ja hoonete püstitamiseks jne. Samuti tehakse kulutusi hoonete ja masinate kapitaalremondiks jagamatu fondi vahendite arvel.

Jagamatusse fondi arvab kolhoos:

a) **Kolhoosnike sisseastumismaksud**, mille iga uus majand maksab rahas kolhoosi astumisel. Põllumajandusliku artelli põhikirjas on sisseastumismaksude suurus määratud 20 kuni 40 rubla perelt, olenevalt kolhoosi astuva majandi jõukusest.

b) **Ühe neljandiku kuni poole artelli liikmetelt ühistatud vara maksumusest**, vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 10-ndale.

c) **Iga-aastased eraldamised rahalistest tuludest** jagamatu fondi täiendamiseks — teraviljarajoonides mitte vähem kui 12, kuid mitte rohkem kui 15 protsendi ulatuses, tehniliste kultuuride ja loomakasvatuse rajoonides mitte vähem kui 15, kuid mitte rohkem kui 20 protsendi ulatuses. Eraldamist jagamatusse fondi

teostatakse kolhoosi liikmete üldkoosoleku otsuse kohaselt (põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12).

Peale selle arvatakse jagamatusse fondi aruandeaasta rahalistest tuludest tasutud ja tasumisele kuuluvad kapitalimahutuste laenud.

d) **Kolhoosi poolt üleskasvatatud loomade maksumus.** Aasta lõpul arvatakse noorloomade juurdesünni ja juurdekasvu maksumus, välja arvatud kolhoosnikuile loomade üleskasvatamise ja nuumamise plaaniülesannete ületamise eest täiendava tasu korras väljaantud noorloomade maksumus, jagamatusse fondi.

Jagamatu fondi tegelik suurenemine loomakasvatuse arvel toimub loomade juurdesünnist ja juurdekasvust saadud tulude summa, jagamatusse fondi arvatud loomade väljaminekust saadud vahendite ja väljaläinud loomade inventarimaksumuse vahelise vahesumma suuruses.

Näide: tulu loomade juurdesünnist ja juurdekasvust on 18 000 rbl.; loomade müügist saadud summad, mis on arvatud jagamatusse fondi — 17 000 rbl.; väljaläinud loomade inventarimaksumus — 16 000 rbl. Jagamatu fond suureneb 19 000 rbl. võrra ($18\ 000 + 17\ 000 - 16\ 000 = 19\ 000$).

e) **Säästud ehituses ja kolhoosi vajadusteks valmistatud tootmisvahendites.** Säästu summa määratakse kindlaks vahena ehitamiseks või kolhoosi töökodades tootmise põhivahendite valmistamiseks tehtud rahaliste-materiaalsete kulutuste ja kasutamisele antud ehituste või valmistatud ja vastuvõetud tootmise põhivahendite inventarihindade vahel. Näiteks hobusetalli ehitamiseks on kulutatud rahalisi-materiaalseid vahendeid (ostetud materjalide kulu, palgatud tööjõu töötasu jne.) 28 000 rbl., uue hobusetalli maksumus on kindlaks määratud 32 000 rbl. Neli tuhat rubla osutub kolhoosi säästuks töömahutuse tulemusena kolhoosi liikmete poolt.

Samuti arvatakse jagamatusse fondi Põllumajanduspanga poolt kolhoosi kasuks arvestatud protsendid kapitalimahutuste arvelt.

g) **Tasuta saadud vahendid ja varad.**

h) **Osamaksudeks** arvatakse pool kuni kolm neljandikku artelli liikmetelt ühistatud vara maksumusest. Erinevalt jagamatu fondi vahendeist kuuluvad osamaksud tagastamisele kolhoosnikutele siis, kui nad lahkuvad kolhoosist. Osamaksud tagastatakse rahas tavaliselt pärast majandusaasta lõppu (põllumajandusliku artelli põhikirja p. 10).

Peale nende kapitalimahutusteks ettenähtud vahendite arves-

tatakse peakontos „Jagamatud fondid ja osamaksud“ veel seemne- ja söödafonde. Kolhoos eraldab iga aasta seemne külviks ja sööda loomade toitmiseks kogu aasta ulatuses ja loob puutumatud, iga aasta uuendatavad seemne- ja sööda- (kindlustus-) fondid ikalduse või söödapuuduse puhuks (sööda- ja seemnefondide kulutamist ja arvestust käsitletakse selle raamatu järgmises väljaandes).

Jagamatud fondide ja osamaksud arvestamiseks on kolhoosi kontoplaanis eraldatud peakonto nr. 8 **Jagamatud fondid ja osamaksud**. Selles kontos arvestatakse kolhoosi omavahendeid liikide ja tekkimise allikate järgi. See on **passiva-konto**: jagamatute fondide ja osamaksud konto kreditkäive näitab jagamatu fondi ja osamaksud suurenemist, deebetkäive nende vähenemist.

Peakonto nr. 8 **Jagamatud fondid ja osamaksud** allkontod näitavad jagamatute fondide liike ja jagamatu fondi tekkimise allikaid. Kontol nr. 8 „Jagamatud fondid ja osamaksud“ on järgmised allkontod:

1. Jagamatusse fondi arvatud ühistatud vara ja sisseastumismaksud.

2. Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale.

3. Loomade juurdesünni ja -kasvu väärtuse arvelevõtmine.

4. Säästud ehituses ja kolhoosi vajadusteks valmistatud tootmisvahendites (kolhoosi poolt valmistatud materjalide maksumus ja kolhoosnikute tööpanused).

5. Tasuta saadud vahendid ja vara.

6. Osamaksud.

7. Seemnefondid (põhi- ja kindlustusfond).

8. Söödafondid (põhi- ja kindlustusfond).

9. Toiduvilja kindlustusfond.

Võtame läbi mõned kirjendamiste näited peakonto nr. 8 „Jagamatud fondid ja osamaksud“ kohta.

Esimene operatsioon. Akt nr. 8 järgi vastu võetud kolhoosi liikmeks astunud I. Sule ühistatud vara:

Hobune	hindes	600 rbl.
Ader	„	20 „
Tuulamismasin	„	150 „
Regi	„	70 „
Vanker	„	60 „
Hoburakmete komplekt	„	100 „
Kokku		1000 rbl.

Jagamatusse fondi arvatakse 40% ehk 400 rbl. ja osamaksuks 60% ehk 600 rubla.

Konteering:

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid — allkontod:

Tööloomad	600 rbl.
Põllutöömasinad, -riistad ja jõumasinad	170 rbl.
Transpordivahendid	230 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud — allkontod:

Jagamatusse fondi arvatud ühistatud vara ja sisseastumismaksud	400 rbl.
Osamaksud	600 rbl.

Analüütilistes kontodes kantakse see operatsioon läbi järgmiselt:

Kolhoosi sissetulnud tootmise põhivahendid märgitakse inventariraamatusse ja loomade inventariraamatusse tõugude järgi. Pärast seda tehakse varade arvestuse raamatu analüütilistes kontodes, näiteks adrad, tuulamismasinad jne., kanded nii koguseli-ses väljenduses kui ka rahalises hindes (väljaarvatud loomade kohta).

Jagamatu fondi ja osamaksude kohta tehakse fondide arves-tuse raamatus kanded samanimelistesse analüütilistesse konto-desse, nagu operatsioon oli allkontodesse sisse kantud.

Teine operatsioon. Kolhoosi liikmete üldkoosoleku otsuse kohaselt eraldatud rahalistest tuludest jagamatusse fondi vasta-valt põllumajandusliku artelli p. 12-ndale 164 000 rbl.

Konteering:

Deebet konto nr. 19 — Rahalised tulud ja nende jaotamine, allkonto — Rahaliste tulude jaotamine . . . . . 164 000 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllu-majandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale . . . . . 164 000 rbl.

Konto nr. 8 **Jagamatud fondid ja osamaksud** deebetisse kan-takse jagamatute fondide vähendamised tootmise põhivahendite kapitaalremondiks tehtud kulutuste summas, väljaläinud tootmise põhivahendite maksumuses, kulutuste summas ehitustele jne. Kanded tehakse aasta lõpul.

Kolmas operatsioon. Kulutused auto kapitaalremondiks, mis on arvestatud konto nr. 12 „Kulutused ehitusteks ja kapitaal-remondiks” deebetis, moodustavad 1850 rbl. Need kulutused kae-takse jagamatu fondi arvel.

Aasta lõpul tehakse konteering:

Deebet konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale . . . . . 1850 rbl.

Kreedit konto nr. 12 — Kulutused ehitusteks ja kapitaalremondiks . . . . . 1850 rbl.

Fondide analüütilist arvestust peetakse „Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus“.

Selles raamatus eraldatakse eri osad: peakonto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv, konto nr. 10 — Abistamis- ja kultuuriliste vajaduste fondid, konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek ja konto nr. 19 — Rahalised tulud ja nende jaotamine analüütilistele kontodele.

Peakonto „Jagamatud fondid ja osamaksud“ iga allkonto jaoks avatakse selles raamatus üks samanimeline abikonto.

Sissekandeid selle raamatu allkontodesse 1 kuni 6 (kaasa arvatud) tehakse ainult rahalises väljenduses. Seemne- ja sööda-fondide arvestamiseks avatakse iga allkonto jaoks kaks abikontot: üks põhifondide arvestamiseks ja teine kindlustusfondide arvestamiseks.

Kanded fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus tehakse näiteks järgmisel kujul:

1. Jagamatusse fondi arvatud ühistatud varad ja sisseastumismaksud.

Nimetus ja mõõtühik							
Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit	
				Kogus	Summa	Kogus	Summa
		Olekanne					
		Jääk 1. I 1949.	—	—	—	—	83720 —
7. IV	26	Arvatud I. Sule ühistatud vara maksmusest (akt nr. 8)					400 —
7. IV	27	I. Sule sisseastumismaks (order nr. 62)					30 —
		Kokku aprillis . . . . . jne.					480 —

2. Eraldamised tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale

Nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit	
				Kogus	Summa	Kogus	Summa
		Ülekanne . . .					
		Jääk 1. I 1949. .	—	—	—	—	939640 —
31. XII	89	Saadud tootmise põhivahendite müügist (välja arvatud loomad)					2700
31. XII	92	Kulutatud hobusetalli kapitalremondiks		1400	—		
31. XII	94	Kantakse maha väljaläinud tootmise põhivahendite maksumus (väljaarvatud loomad)		2340	—		
31. XII	95	Vastavalt rahaliste tulude jaotuse lehele arvatakse jagamatusse fondi rahalistest tuludest					461000 —
		Kokku detsembris	—	—	3740	—	466700 —

Jagamatute fondide ja osamaksude jääkide sissekandmist aasta algul teostatakse algbilansi ja inventuuri juures kontrollitud möödunud aasta fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatu sissekannete alusel.

Jooksvad kanded fondide suurenemise ja vähenemise kohta tehakse dokumentide alusel, lähtudes põllumajandusliku artelli põhikirja juhenditest ja valitsuse määrustest.

Esimese allkonto analüütilise konto **kreeditsse** märgitakse vara ühistamise aktide alusel ühistatud vara maksumusest jagamatusse fondi arvatud osa ja kassa sissetuleku orderi järgi vastuvõetud sisseastumismaksud, samuti summad, mis on saadud kolhoosnikutelt enne kolhoosi astumist müüdnud hobuste tasuks.

Teise allkonto analüütilise konto **kreeditsse** märgitakse eral-

damised rahalistest tuludest, tootmise põhivahendite (väljaarvatud loomad) müügist saadud summad ja hävinud tootmise põhivahendite eest saadud kindlustustasud. Konto **deebet**i kaudu kantakse maha ostetud materjalide ja rahaliste vahendite kulutus kapitaalremondiks, kulutused maakorraldusele, tasutud kapitalimahutuste laenude protsendid ja väljaläinud põhivahendite (välja arvatud loomad) maksumus inventarihindes.

Kolmanda allkonto analüütilise konto **kreditisse** märgitakse pereheitmisel saadud uute mesilasperede maksumus, loomade juurdesünni ja juurdekasvu maksumus ja loomade realiseerimisest saadud summad, **deebetisse** aga väljaläinud loomade maksumus inventarihindes.

Neljanda allkonto analüütilise konto **kreditisse** märgitakse kasutuselevõetud lõpetatud hoonete, ehituste, ja viljakandvate istandike maksumus, kultuuriliste vajaduste vahendite arvel ostetud inventari maksumus, inventeerimisel avastatud varem arvesse võtmata põhivahendite maksumus, oma töökodades oma majandi vajadusteks valmistatud tootmise põhivahendite maksumus ja omatoodangu maksumus, mis on kulutatud kapitalimahutusteks. Konto **deebet**i kaudu kantakse maha materiaalsed-rahalsed kulutused kapitaalremondiks, ehitistele, hoonetele ja kasutamisele üleantud istandikele ja ostetud materjalide maksumus, mis on kulutatud tootmise põhivahendite valmistamiseks oma majandi jaoks.

Viienda allkonto analüütilise konto **kreditisse** märgitakse tasuta saadud vahendite maksumus.

Kuuenda allkonto analüütilise konto **kreditisse** märgitakse ühistatud vara maksumusest osamaksudeks arvatud osa, **deebetisse** osamaksude tagastamine.

Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatusse tehtud kannete alusel koostatakse iga kuu lõpul käibearuanne peakonto nr. 8 „Jagamatud fondid ja osamaksud“ järgi allkontode lõikes.

Käivate kokkuvõtted ja saldo käibearuande järgi peavad vastama peakonto nr. 8 **Jagamatud fondid ja osamaksud** käivate kokkuvõttele ja saldole peakontode raamatus.

KONTROLLKÜSIMUSI.

1. Milline on jagamatu fondi vahendite otstarve?
2. Loetlege jagamatute fondide tekkimise allikad.
3. Millises korras avatakse analüütilised kontod fondide arvestamiseks?

4. Mida märgitakse analüütilise konto „Loomade juuresünni ja -kasvu väärtuse arvelevõtmine“ deebetisse ja mida kreditisse?

5. Tooge näide jagamatu fondi suurenemise kohta kolhoosi töökodades valmistatud põhivahendite arvel.

HARJUTUSED KOLMANDA LOENGU KOHTA

Koostage konteeringud järgmiste tingimuste alusel:

Harjutus 1. Ühistatud N. Koore vara ja seemet 800 rbl. eest, sealhulgas seemet 40 rbl. eest; 25% ühistatud vara väärtusest arvatud jagamatusse fondi ja 75% osamaksuks

Ühistatud vara koosneb: hobune hinnatud 560 rbl., vanker ja regi 200 rbl. Seemne maksumus arvatud seemnefondi.

Harjutus 2. Saadud pereheitmisel 5 mesilasperet, ühe pere inventarihinne 50 rbl.

Harjutus 3. Saadud rajooni näitusest osavõtu eest preemiaks tõujäär, hinnatud vastuvõtmisel 650 rbl.

Harjutus 4. Aasta lõpul kantakse maha aruandeaastal kolhoosi poolt lasutatud pikaajalised kapitalimahutuste laenud 7400 rbl. suuruses summas.

NELJAS LOENG

NOOR- JA NUUMLOOMADE ARVESTUS. LOOMADE JUURDESÜNNI JA JUURDEKASVU ARVESTUS

Kolhoosikord lõi meie maal kõik tingimused ühisloomakasvatuse peade arvu kiireks kasvuks, karja tõuomaduste parandamiseks ja produktiivsuse tõstmiseks, loomakasvatuse kui kõrgekaubalise ja kõrge tulukusega majandusharu arenemiseks. NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrukses kolhooside ja sovhooside produktiivse ühisloomakasvatuse arendamise kolme aasta plaani (1949.—1951. a.) kohta näidatakse, et praegu on loomakasvatuse igakülgse arendamise ülesanne tõusnud oma täies suuruses partei ja riigi keskseks ülesandeks põllumajanduse arendamisel.

Selles määrukses nähakse ette igas kolhoosis nelja loomakasvatufarmi — veisefarmi, lambafarmi, seafarmi (välja arvatud rajoonid, kus olustikulistel tingimustel ei saa seakasvatust arendada), ja linnufarmi (välja arvatud rajoonid, kus ei ole teraviljakultuuride külvipinda) loomine.

Noorloomade olemasolu ja üleskasvatamise arvestuse ülesanded seisavad selles, et kontrollida nende säilimist, kaasa aidata noorloomade üleskasvatamise plaani täitmisele ja likvideerida isikliku vastutuse puudumine noorloomade eest hoolitsemisel, õigeaegselt ja õigesti arvele võtta noorloomade juurdesünni ja juurdekasvu ning jälgida noorkarja olukorda kogu majandis viibimise aja kestel.

Noorkarja arvestust peetakse nii peade arvu kui ka nende maksumuse järgi. Tootmisarvestuse raamatuis tehakse sissekan-
deid ühes kaalu, tõu ja noorkarja tõuomaduste näitamisega.

Noorkarja hindamise kord nende sissetulekul on sama, mis täiskasvanud karja hindamiselgi. Siiski on noorkarja hindamisel oma erinevused.

Et noorkarja kasvu protsessis suureneb tema kaal ning noorkari teatud vanuse kätte jõudmisel viiakse üle täiskasvanute rühma, on vaja tingimata teostada noorkarja perioodilist juurde-

hindlust. See võimaldab õigesti arvestada kolhoosi karja maksumust.

Noorkarja juurdehindlust teostatakse tema üleviimisel vanemasse vanuserühma ja täiskasvanute karja, inventeerimisel ja kõigil noorkarja majandist väljamineku juhtudel peale lõpmisjuhtude.

Kõik operatsioonid, mis on seotud noor- ja nuumloomade arvestusega, vormistatakse dokumentidega.

Juurdesünnid võetakse arvele kariloomade poegimise aktide alusel. Akti vorm on järgmine (vt. lk. 43).

Kariloomade poegimise aktile annavad allkirja brigadiir, farmi juhataja ja juhatuse esimees.

Noorlooma ostmise puhul on tema sissetulekudokumendiks arve. Noorkarja kontraheerimine kolhoosnikute juures vormistatakse lepinguga, kontraheeritud noorkarja üleandmine farmi vormistatakse aktiga.

Kõigil noor- ja nuumloomade majandist väljamineku juhtudel (müük, lihaks tapmine, lõpmine jne.) koostatakse vara mahakandmise akt (vt. lk. 10).

Kui loom läheb välja lõpmise või hädatapmise tagajärjel, peab olema aktile lisatud veterinaararsti või veterinaarvelskri otsus.

„LÖÖKLASE“ kolhoos

Loomade poegimise akt nr. 34.

5. jaanuaril 1951

Loomaliik: Veised

Emasloom on kinnistatud: N. Stepanovale

Perekonna-, ees- ja isanimi

Emaslooma inv. nr.	Emaslooma nimi	Elavatena sündinud		Peate selle sündinud surrutena	Sündinud eluslooma kaal	Hinne	Sündinud looma inventari-number	Sündinud looma nimi	Sündinud looma vastutõtja allkiri
		isasloomi	emasloomi						
23	Kaunitar	—	1	—	24 kg	16 —	63	Kirjak	N. Stepanova

Brigadiir: G. Ignatov

Farmi juhataja: M. Tiitus

Kinnitan akti: kolhoosi esimees V. Matvejev

Vastavalt NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumi ja NSV Liidu Statistika Keskvalitsuse juhendile koostab farmi juhataja noorkarja üleandmisel ühelt vastutavalt isikult teisele, noorkarja üleviimisel vanemasse vanuserühma, loomade nuumalt võtmisel ja aasta lõpul noorkarja ümberhindamisel noorkarja juurdekasvu ja nuumalt võetud loomade kaalu akti leheküljel 45 toodud vormi kohaselt.

Pärast akti koostamist antakse see kontorisse, kontrollitakse arvepidaja ja kinnitatakse kolhoosi esimehe poolt.

Alles pärast seda on akt aluseks sissekannete tegemiseks arvestusraamatusse.

Noor- ja nuumloomade arvestamiseks on kontoplaanis konto nr. 2 **Noor- ja nuumloomad** allkontodega:

1) Noorloomad ja 2) Nuumloomad.

See on aktiva-konto. Tema **deebetis** arvestatakse: noor- ja nuumloomade jääki aasta algul, juurdesüüdi, juurdekasvu, noorloomade ostmist, loomade nuumale panemist jt. Konto **kreditis** arvestatakse noorkarja põhikarja üleviimise, riigile andmise, müügi, tapmise ja teistel põhjustel väljamineku operatsioone.

Noor- ja nuumloomade analüütilist arvestust peetakse loomade inventariraamatus tõugude järgi, kus selleks võetakse eraldi osa, nagu juba eespool kirjeldatud.

Allkonto nr. 2 **Nuumloomad** analüütilised kontod avatakse nuumale antud loomaliikide järgi.

Kanded noorkarja kohta tehakse loomade inventariraamatusse tõugude järgi ainult noorkarja sissetuleku ja väljamineku dokumentidelt. Iga kuu lõpul koostatakse raamatusse tehtud sissekannete alusel käibearuanne. Käivete kokkuvõtted ja jäägid selle käibearuande järgi järgmise kuu alguseks peavad vastama konto „Noor- ja nuumloomad“ käivete kokkuvõttele ja saldole peakontode raamatus.

Noorkarja üleskasvatamise plaani täitmise kontrollimiseks ja nuumamise tulemuste arvestamiseks peab farmi juhataja „Noorkarja kasvatamise arvestuse raamatut“.

Sellesse raamatusse märgitakse noorkari vastutavate isikute järgi, kellele ta on kinnistatud üleskasvatamiseks.

Erilistesse lahtritesse märgitakse kindlaksmääratud tähtaegadel noorkarja kaal. Kui ei ole võimalik noorkarja iga kuu kaaluda, siis tehakse seda tingimata vastutava isiku poolt vastuvõtmisel, ühest vanuserühmast teise üleviimisel, aasta lõpul ja majandist väljaminekul. Iga noorkarja liigi — vasikate, porsaste jt. — jaoks kehtestatakse erikaalumiskord. Iga noorveis

„LÖÖKLASE“ kolhoos

Brigaad nr. _____

Veise farm _____

Noorkarja juurdekasvu ja nuumalt võetud loomade kaalu
akt nr. 31.

5. juunist 1949

Kari on kinnistatud E. Luigele
perekonna-, ees- ja isanimi

Loomaliik: veised; tõug: eesti punane; vanuserühm: 1 aastast 2 aastani

Looma inv. nr. ja nimi	Kasvatajale kin- nistamisel või nuumale and- misel		Eluskaal (kg) ülevii- misel vanemasse vanuserühma või nuumamise lõpul	Tegelik kaalu juurdekasv	Kasvatamise või nuumamise päe- vade arv (sööda- päevad)	Noorkarja hindlus (rbl.)		Karja vastuvõtja allkiri	
	kuupäev	eluskaal (kg)				enne flevii- mist vanemasse rühma	pärasit üle- viimist	perekonna-, ees- ja isanimi	allkiri
Nr. 38 Tähhik	5.1 1949	255	Mullikate rühma kaal 375 kg	120	150	255	375	Helmi Andrese t. Kuusk	H. Kuusk
Kokku . . .		255	375	120	150	255	375		

Andis üle: E. Luige

Farmi juhataja: M. Tiitus

Kontrollis arvepidaja: N. Mäe

Brigadiir: S. Allik

Juhatuse esimees: V. Matvejev

ja tõunoorsiga arvestatakse selles raamatus üksikult. Tõutud noorsead arvestatakse rühmaliselt.

Loomade väljamineku või nende täiskasvanud karja üleviimise puhul tehakse raamatus märkus, millal ja millise dokumendi järgi noorkari läks välja.

Linnufarmis peetakse noorlindude arvestust linnufarmi juhataja märkmikus.

Lammaste (kitsede) arvestust, poegimise, lambatallede (kitsetallede) võõrutamise ja paarituse arvestust peab farmi juhataja lammaste (kitsede) arvestuse raamatus.

Kolhoosi arvepidaja jälgib, et sissekanded noorkarja kasvatamise arvestuse raamatusse ja teistesse farmides peetavasse raamatuisse oleksid õigesti tehtud. Farmi juhataja poolt tehtud sissekandeid võrreldakse iga kuu kolhoosi arvepidaja kannetega kolhoosi kontoris peetavasse raamatuisse.

Loomade juurdesünd ja juurdekasv on kolhoosile tuluks loomakasvatusest. Üleskasvatatud noorkarja kasutatakse teatud vanuse saabumisel väljaläinud prakeeritud loomade asendamiseks ja jäetakse kolhoosi karja arvu suurendamiseks.

Loomade juurdesünni ja juurdekasvu näol saadud tulused arvestatakse eraldi teistest tuludest iseseisval peakontol nr. 9 **Loomade juurdesünd ja -kasv.**

See on **passiva**-konto. Konto krediti käive näitab kolhoosi tulusummat, mis on saadud loomade juurdesünni ja juurdekasvu kujul.

Aasta kestel arvestatakse selle konto kreditis oma karjast saadud juurdesündide maksumust ja majandis üleskasvatatud noorkarja juurdehindlusel saadud noorkarja juurdekasvu summat.

Konto nr. 9 **Loomade juurdesünd ja -kasv** deebetisse tehakse sissekandeid kolhoosnikuile noorloomades ja lindudes kuuluva täiendava tasu arvestamisel. Seejuures debiteeritakse kontot nr. 9 „Loomade juurdesünd ja -kasv“ ja krediteeritakse kontot nr. 6 „Arveldused kolhoosi liikmetega“, allkonto „Naturaalarveldused normipäevade eest“.

Aasta lõpul suletakse konto nr. 9 „Loomade juurdesünd ja -kasv“ kreditsaldo jagamatusse fondi arvamise teel konteringuga:

Deebet konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv.

Kredit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdesünni ja -kasvu väärtuse arvelevõtmine.

Peakonto nr. 9 „Loomade juurdesünd ja -kasv“ analüütilist arvestust peetakse fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus. Kõigi loomaliikide jaoks avatakse üks analüütiline konto. Kanded tehakse sünniaktide ja noorkarja juurdehindluse dokumentide põhjal.

Võtame läbi operatsioonide kirjendite näited peakontosse nr. 2 Noor- ja nuumloomad ja nr. 9 Loomade juurdesünd ja -kasv.

Esimene operatsioon. Vastavalt poegimisaktile nr. 34, saadud juurdesündi — vasikas Kirjak. Vasika hinne 16 rubla.

Konteering:

Deebet konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad . . . . . 16 rbl.

Kreedit konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv — . . . . . 16 rbl.

Teine operatsioon. Ostetud Kalinini-nimelise sovhoosi arve järgi 10 tõupõrsast 500 rubla eest. Arveldus teostatud Põllumajanduspaga kaudu kolhoosi kapitalimahutuste arvelt.

Konteering:

Deebet konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad . . . . . 500 rbl.

Kreedit konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Kapitalimahutuste arve — . . . . . 500 rbl.

Kolmas operatsioon. Pärast lihamüügikohustuse kvartaliplaani täitmist müüdud üleplaanilisest kariloomade arvust Kiire kolhoosile kaks pullmullikat. Raha 420 rubla laekus kolhoosi jooksvale arvele Riigipangas.

Enne müüki teostati vastavalt aktile pullmullikate juurdehindlus. Pullmullikate maksumus enne juurdehindlust 200 rubla, uus hinne 340 rubla.

Kontodes tehakse kanded järgmiselt.

Konteeringud:

a) Juurdehindlus:

Deebet konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad . . . . . 140 rbl.

Kreedit konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv . . . . . 140 rbl.

b) Müüdud pullmullikate mahakandmine:

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük kolhoositurul . . . . . 340 rbl.

Kreedit konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad . . . . . 340 rbl.

c) Jooksvale arvele laekus pullmullikate eest tasu:

Deebet konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Jooksvad arved . . . . . 420 rbl.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük kolhoositurul . . . . . 420 rbl.

Noorloomade üleviimisel nuumale tehakse konteering ühe ja sama peakonto nr. 2 **Noor- ja nuumloomad** järgi, kusjuures allkontot **Nuumloomad** debiteeritakse, allkontot **Noorloomad** aga krediteeritakse.

Neljas operatsioon. Vastavalt aktile on teostatud aasta lõpul noorkarja juurdehindlust 6000 rubla eest.

Konteering:

Deebet konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad — 6000 rbl.

Kreedit konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv — 6000 rbl.

Viies operatsioon. Arvestatud seakasvatajale A. Petrovile täiendava töötasuna põrsaste kuni 2 kuu vanuseni üleskasvatamise plaani ületamise eest kaks põrsast summas 64 rubla.

Konteering:

Deebet konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv . . . . . 64 rbl.

Kreedit konto nr. 6 — Arveldused kolhoosi liikmetega, allkonto — Naturaalarveldused normipäevade eest . . . . . 64 rbl.

Kuues operatsioon. Antud seakasvatajale Petrovile 2 põrsast täiendava töötasuna 64 rbl. väärtuses.

Konteering:

Deebet konto nr. 6 — Arveldused kolhoosi liikmetega, allkonto — Naturaalarveldused normipäevade eest . . . . . 64 rbl.

Kreedit konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad . . . . . 64 rbl.

Seitsmes operatsioon. Aasta lõpul üle kantud jagamatusse fondi konto nr. 9 „Loomade juurdesünd ja -kasv“ kreditsaldo 46112 rbl.

Konteering:

Deebet konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv	46112 rbl.
Kreedid konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdesünni ja -kasvu väärtuste arvelevõtmise	46112 rbl.

KONTROLLKÜSIMUSI.

1. Millised on noorkarja arvestuse ülesanded?
2. Millistel juhtudel ja milliste dokumentide alusel teostatakse noorkarja juurdehindlust?
3. Millistes raamatutes peetakse noorkarja, loomade juurdesünni ja juurdekasvu abiarvestust?
4. Mida näitab peakonto nr. 9 „Loomade juurdesünd ja -kasv“ kreditsaldo?
5. Millise konteeringuga suletakse aasta lõpul konto „Loomade juurdesünd ja -kasv“?

HARJUTUSED NELJANDA LOENGU KOHTA.

Koostage järgmiste operatsioonide konteeringud:

Harjutus 1. Saadud sigade juurdesünde, hinnatud 160 rubla.

Harjutus 2. Viidud täiskasvanute karja mullikas Tähhik. Teostatud mullika juurdehindlus. Hinne kuni üleviimiseni 170 rubla, hinne pärast üleviimist 350 rubla.

Harjutus 3. Arvestatud seakasvatajale M. Ivanovile täiendava töötasuna pörsaste kuni 2 kuu vanuseni üleskasvatamise plaani ületamise eest kolm pörsast hindes 112 rubla.

VIIES LOENG

TOOTMISE PÕHIVAHENDITE JA LOOMADE (TÄISKASVANUD JA NOORLOOMADE) VÄLJAMINEKU ARVESTUS.

Kolhoosliku sotsialistliku omandi kaitsmine on arvestuse üheks põhiliseks ülesandeks. Igakülgse ja alalise kontrolli kehtestamiseks tootmise põhivahendite ja noorloomade säilimise üle on tingimata vaja jälgida kuhu, millistel põhjustel ja milliste tulemustega kolhoosile need vahendid igal üksikul juhul välja lähevad.

Loomade arvu säilitamine ja suurendamine omavad suurt tähtsust kolhoosi loomakasvatuse edukal arenemisel. Ja vastupidi, ühiskondliku karja raiskamine toob kolhoosile suurt kahju. Selleks, et mitte lubada kolhoosides ühiskondliku karja raiskamist, on kehtestatud kord, et täiskasvanud loomade tapmine ja müük, välja arvatud hädatapmine, võivad toimuda ainult rajooni põllumajandusosakonna loal. Kuni ühe aasta vanuste noorveiste tapmine ja müük, välja arvatud noorloomad, mis ilmselt on praak, võivad toimuda ainult pärast prakeerimist, mis on teostatud rajooni põllumajandusosakonna veterinaar-zootehniliste töötajate poolt.

Hobuseid prakeeritakse kolhoosides välja ainult pärast nende järelevaatust veterinaar-zootehnilise komisjoni poolt koosseisus: kolhoosi esimees, veterinaararst (veterinaarvelsker) ja rajooni põllumajandusosakonna või jaoskonna zootehnik, ning pärast komisjoni akti kinnitamist rajooni täitevkomitee poolt.

Seadus kolhooside ja sovhooside produktiivse ühisloomakasvatuse arendamise kolme aasta plaani (1949.—1951. a.) kohta kohustab partei- ja nõukogude organeid pidama võitlust lehmade ahtrusega, likvideerima karja kaod lõpmise tagajärjel, tõstma kolhoosi juhatuse ja loomakasvatusefarmide töötajate vastutust täiskasvanud ja noorloomade säilimise eest, parandama karja toitmist, ülalpidamist ja hoolitsust, parandama karja tõuomadusi ja produktiivsust, organiseerima loomade nuumamist,

tugevdama loomakasvatushoonete ehitamist ja söötade varumise mehhaniseerimist.

Neil juhtudel, kus kolhoos saab tootmise põhivahendite väljaminekust rahalisi vahendeid, omavad suurt tähtsust nende õige arvestamine ja otstarbekohane kasutamine.

Rahalisi vahendeid, mis on saadud hoonete, inventari ja produktiivsete loomade realiseerimisest, juhul, kui produktiivsed loomad realiseeritakse tõu- ja parandatud loomadega asendamiseks, ei arvata mingil juhul rahalistesse tuludesse ja nad ei lähe jaotamisele. Neid võidakse kasutada ainult uute tootmise põhivahendite ostmiseks. Jagamatu fondi vahendeid kasutatakse ainult kapitalimahutusteks.

Summad, mis on saadud loomade müügist riiklike liha-müügikohustuste täitmiseks, arvatakse rahalistesse tuludesse. Kolhoositurul ja kolhoosnikuile müüdnud loomade ja tapasaaduste eest saadud summad arvatakse kas rahalistesse tuludesse või jagamatusse fondi vastavalt valitsuse juhenditele selle küsimuse kohta.

Kontoplaanis on peakonto nr. 17 **Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek**. Selle konto abil kehtestataksegi kontroll tootmise põhivahendite väljamineku ja vara realiseerimisest saadud summade kasutamise üle. Konto **deebetis** arvestatakse väljaläinud tootmise põhivahendeid ja noorloomi nende inventarihindes, **kreeditis** aga väljaminekust saadud tulemusi (müügist saadud summad, saadud kindlustustasud, vara likvideerimisel saadud materjalid jms.).

Vastavalt tootmise põhivahendite väljamineku arvestuse ülesannetele on kontol järgmised allkontod:

1. **Tootmise põhivahendite väljaminek (välja arvatud loomad)**. Selle allkonto analüütilistel kontodel arvestatakse kõigi tootmise põhivahendite väljaminekut peale töö- ja produktiivsete loomade. Summasid, mis on saadud väljamineku tulemusena ja arvestatud selle allkonto analüütiliste kontode kreeditis, kulutatakse ainult kapitalimahutusteks ja arvatakse aasta lõpul jagamatusse fondi. Selle allkonto analüütiliste kontode deebetkäive kantakse aasta lõpul maha jagamatust fondist.

2. **Tööloomade müük**. Selle allkonto analüütilistel kontodel arvestatakse tööloomade müügioperatsioonide nende liikide järgi.

3. **Produktiivsete loomade müük nende asendamiseks tõu- ja parandatud loomadega**. Kui tõutu kari müüakse tõu- ja parandatud loomadega asendamise eesmärgil, tuleb saadud summad kulutada otsese eesmärgi kohaselt, s. o. tõu- ja parandatud karja

soetamiseks. Seepärast allkonto **Produktiivsete loomade müük nende asendamiseks tõu- ja parandatud loomadega** analüütiliste kontode sulgemisel aasta lõpul arvatakse kredikäive jagamatusse fondi, deebetkäive aga kantakse maha jagamatu fondi arvel.

4. **Loomade müük lihamüügikohustuse täitmiseks.** Kolhoosi riiklike kohustuste täitmise arvel äraantud loomade eest saadud summad on, nagu eelpool nägime, kolhoosi rahalised tulud. Seoses sellega loomade müügist riikliku lihamüügikohustuse täitmiseks saadud summad, mida arvestatakse selle allkonto analüütiliste kontode kreditis, arvatakse aasta lõpul konto nr. 19 **Rahalised tulud ja nende jaotamine** kredittisse. Deebetkäive suletakse aasta lõpul kontoga nr. 8 **Jagamatud fondid ja osamaksud.**

5. **Loomade müük riiklikele varujaile ja kooperatiividele.**

6. **Loomade müük kolhoositurul.** Summad, mis on saadud loomade müügist ja arvestatud nende kahe (viienda ja kuenda) allkonto analüütilistes kontodes, võivad minna kas rahalistesse tuludesse või kapitalimahutusteks, s. o. jagamatusse fondi. Selle küsimuse lahendab kolhoosnikute üldkoosolek tulude jaotamisel, olenevalt riikliku loomakasvatuse arendamise plaani täitmisest kolhoosi poolt.

Loomakasvatuse arendamise plaani täitmise puhul kantakse 5. ja 6. allkontol arvestatud summad kontole nr. 19 **Rahalised tulud ja nende jaotamine.**

Kui kolhoos ei ole loomade arvu komplekteerimise plaani mingisuguses osas täitnud, lahendab küsimuse üldkoosolek vastavalt valitsuse juhenditele. Sel puhul otsustab üldkoosolek, milline summa loomade ja tapasaaduste müügist kolhoosikaubanduse ja kolhoosnikute loomadega varustamise korras saadud summast tuleb arvata jagamatusse fondi puuduoleva loomade arvu taastamiseks kuni plaani täieliku täitmiseni.

NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi käskkirjaga nr. 1353 21. oktoobrist 1949 „Hobusekasvatuse arendamisest kolhoosides, sovhoosides ja hobusekasvandustes“ on lubatud kolhoosidel pärast riikliku hobusekasvatuse arendamise ja hobuste müügi plaani täitmist müüa kolhoosi liikmete üldkoosoleku otsuse kohaselt hobuseid üleplaaniarvust teistele kolhoosidele hindade ja tingimuste alusel, mis on kindlaks määratud vastastikuste kokkulepetega.

7. **Loomade tapmine.** Selle allkonto järgi arvestatakse kõiki loomade tapmise juhtusid. Selle allkonto analüütiliste kontode

deebetkäibe sulgemine toimub aasta lõpul kontoga nr. 8 **Jagamatud fondid ja osamaksud.**

Allkonto „Loomade tapmine“ analüütiliste kontode krediidisse kandeid ei tehta, sest tapasaadused võetakse kui kolhoosi naturaaltulu arvele konto nr. 18 **Naturaaltulud ja nende jaotamine järgi.**

8. Muud loomade väljaminekud. Selle allkonto analüütilistel kontodel arvestatakse loomade väljaminekut lõpmise, kadumise jt. põhjustel. **Deebet- ja kreditekäibed** kantakse aasta lõpul üle kontole nr. 8 **Jagamatud fondid ja osamaksud.**

Tootmise põhivahendite ja noorloomade väljamineku analüütilist arvestust peetakse fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatu eriosas.

Allkontole „Tootmise põhivahendite (välja arvatud loomad) väljaminek“ avatakse kaks analüütilist kontot: 1) Vara müük ja 2) Muud vara väljaminekud. Nende kontode sissekande tekstis näidatakse tingimata milline vara läks välja ja mis põhjusel.

Analüütilised kontod, kus arvestatakse loomade väljaminekut, avatakse iga allkonto piires loomaliikide järgi. Näiteks allkontole **Loomade müük kolhoositurul** avatakse kontod: konto — sigade müük kolhoositurul, lammaste müük kolhoositurul, veiste müük kolhoositurul jne.

Reas näidetes jälgime tootmise põhivahendite ja noorloomade väljamineku operatsioonide kirjendamise korda.

Igale tootmise põhivahendite ja noorloomade väljamineku operatsioonile koostatakse kaks konteeringut: esimese konteeringuga kantakse väljaläinud vara inventarihinne konto nr. 17 deebetisse, teise konteeringuga võetakse arvele väljaminekul saadud tasu.

Esimene operatsioon. Vastavalt aktile nr. 27 13. detsembrist 1950 kantakse maha kõlbmatuks osutunud kahehõlmaline ader maksumusega 36 rubla, inventarinumber 1, saadud kasutamiskõlblikku rauda 7 rubla 50 kopika eest.

Konteeringud:

a) adra mahakandmine:

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite väljaminek (väljaarvatud loomad) — 36 rbl.

Kredit konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Põllutöomasinad, -riistad ja jõumasinad — 36 rbl.

b) adra likvideerimisel saadud raua sissetulek.

Deebet konto nr. 3 — Saadused ja materjalid, allkonto — Materjalid . . . . . 7 rbl. 50 kop.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite väljaminek (väljaarvatud loomad) 7 rbl. 50 kop.

Tootmise põhivahendite mahakandmise kohta tehakse märkus inventariraamatu ja brigadiiri märkmiku vastavatele lehekülgedele. Samuti tehakse kanne varade arvestuse raamatus adra mahakandmise ja saaduste ja materjalide arvestuse raamatus raua sissetuleku kohta.

Ühes sellega tehakse fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatu eriosas analüütilisel kontol „Muud vara väljaminekud“ kanne adra väljamineku ja kasutamiskõlbulike materjalide saamise kohta (vt. lk. 58).

Teine operatsioon. Vastavalt aktile nr. 4 18. detsembrist kantakse maha põlenud küün maksumusega 900 rubla, inventarinumber 19. 27. detsembril saadud Riikliku Kindlustuse teade kolhoosile põlenud küüni eest kindlustustasu arvestamise kohta summas 750 rubla.

Konteeringud:

a) küüni mahakandmine:

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite (välja arvatud loomad) väljaminek . . . 900 rbl.

Kreedit konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Hooned, ehitused ja istandused . . . . . 900 rbl.

b) Kindlustustasu arvestamine:

Deebet konto nr. 7 — Arveldused asutuste ja isikutega, allkonto — Arveldused muude asutuste ja isikutega . . . 750 rbl.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite (välja arvatud loomad) väljaminek . . . 750 rbl.

Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus kantakse see operatsioon analüütilisele kontole „Muud vara väljaminekud“ (vt. lk. 58).

Kolmas operatsioon. Riikliku hobusekasvatuse arendamise plaani täitmise juures on müüdnud hobune, tema inventarihinne on 490 rubla, saadud aga 700 rubla. Raha laekus kolhoosi jooksvale arvele (akt nr. 71, 30. dets. 1950).

Konteeringud:

a) Hobuse mahakandmine:

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tööloomade müük . . . . . 490 rbl.

Kreedit konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Tööloomad . . . . . 490 rbl.

b) Saadud summa sissetulek:

Deebet konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Jooksvad arved . . . . . 700 rbl.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tööloomade müük . . . . . 700 rbl.

Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus kantakse see operatsioon analüütilisele kontole „Hobuste müük“ (vt. lk. 59).

Neljas operatsioon. „Loomvaru“ kviitungi nr. 3624 järgi 7. detsembrist antud väljaprakeeritud lehm lihamüügikohustuse arvel. Lehma inventarimaksumus 180 rubla. „Loomvarult“ laekus kolhoosi jooksvale arvele Riigipangas 195 rubla.

Konteeringud:

a) Lehma andmine lihamüügikohustuse arvel:

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük lihamüügikohustuse täitmiseks . . . . . 180 rbl.

Kreedit konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered . . . . . 180 rbl.

b) Saadud summa laekumine kolhoosi jooksvale arvele.

Deebet konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Jooksvad arved . . . . . 195 rbl.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük lihamüügikohustuse täitmiseks . . . . . 195 rbl.

Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus kantakse see operatsioon analüütilisele kontole „Väljaprakeeritud lehmade müük lihamüügikohustuse täitmiseks“ (vt. lk. 59).

Viies operatsioon. Müüdnud Võidu kolhoosile arve nr. 53 järgi 16. detsembrist kolm põrsast. Inventarihinne 120 rubla. Saadud kassa sissetuleku orderi nr. 82 järgi müüdnud põrsaste eest 180 rubla.

Konteeringud:

a) Põrsaste müük:

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük kolhoositurul . . . . . 120 rbl.

Kreedit konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad . . . . . 120 rbl.

b) Saadud summa sissetulek sularahas:

Deebet konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Kassa . . . . . 180 rbl.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük kolhoositurul . . . . . 180 rbl.

Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus kantakse see operatsioon analüütilisele kontole „Põrsaste müük kolhoositurul“ vt. lk. 60).

Kuues operatsioon. Vastavalt vara mahakandmise aktile nr. 32 24. detsembrist tapetud lihaks siga (hädatapmine). Tema inventarihinne 160 rubla. Saadud tapasaadusi 240 rubla eest.

Konteeringud:

a) Sea mahakandmine.

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade tapmine . . . . . 160 rbl.

Kreedit konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered . . . 160 rbl.

b) Tapasaaduste sissetulek:

Deebet konto nr. 3 — Saadused ja materjalid, allkonto — Saadused . . . . . 240 rbl.

Kreedit konto nr. 18 — Naturaaltulud ja nende jaotamine, allkonto — Loomakasvatusest . . . . . 240 rbl.

Niisiis krediteeritakse tapasaaduste sissetulekul kontot nr. 18 „Naturaaltulud ja nende jaotamine“. Peakonto nr. 17 allkonto „Loomade tapmine“ analüütiliste kontode kreditisse aasta kestel mingisuguseid kandeid ei tehta.

Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus kantakse see operatsioon analüütilisele kontole „Sigade tapmine“ (vt. lk. 61).

Seitsmes operatsioon. Suri lammas. Inventari-

hinne 96 rubla. Lõpmise põhjus — haigus (akt nr. 38 26. detsembrist).

Konteeringud:

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Muud loomade väljaminekud . . . . . 96 rbl.

Kreedit konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered . . . 96 rbl.

Seoses sellega, et ei kasutatud haiguse tõttu lõpnud lamba liha ega nahka, kannet konto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ krediidisse ei tehta. Kui loomade lõpmine toimub üksikute isikute süü tõttu, siis nõutakse süüdlaselt sisse kolhoosile tekitatud kahju vastavalt kolhoosi juhatuse otsusele.

Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatus kantakse see operatsioon analüütilisele kontole „Lammaste lõpmine“ (vt. lk. 62).

Ülalnäidatud operatsioonid kantakse fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamatusse konto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ järgi järgmisel kujul:

Konto — Vara müük.

Nimetus ja mõõtühik									
Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit			
				kogus	summa	kogus	summa		
		Ülekanne	—	—	70	—	—	150	—
31. XII	93	Kantakse aasta lõpul maha deebetkäive						70	—
31. XII	99	Saadud summad arvatud jagamatusse fondi			150	—			
		Kokku			220	—		220	—

Konto — Muud vara väljaminekud.

Nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit	
				kogus	summa	kogus	summa
		Ülekanne	—	—	5109	—	5325 50
13. XII	52	Akt nr. 27 järgi kantakse kõlbmatuse tõttu maha ader, inventarinumber 1		1	36	—	
13. XII	53	Adrast saadud materjalide sissetulek					7 50
18. XII	73	Akt nr 4 järgi kantakse maha põlenud küün, inventari nr. 19		1	900	—	
27. XII	91	Saadud Riikliku Kindlustuse teade kolhoosile põlenud küüni eest kindlustustasu arvastamise kohta					750 —
		Kokku detsembris	—	—	936	—	757 50
		Kokku aasta algusest	—	—	6045	—	6083 —
31. XII	98	Kantakse aasta lõpul maha deebetkäive					6045 —
31. XII	99	Kreeditkäive arvestatakse jagamatusse fondi			6083	—	
		Kokku	—	—	12128	—	12128 —

Konto — Hobuste müük.

Nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit		
				kogus	summa	kogus	summa	
		Ülekanne	—	—	680	—	2050	—
30. XII	16	Akt nr. 71 järgi müüdnud väljaprakeeritud hobune, inventari nr. 8		1	490	—		
30. XII		Saadud kassa sissetuleku orderi nr. 23 järgi müüdnud hobuse eest sularahas					700	—
		Kokku detsembris	—	1	490	—	700	—
		Kokku aasta algusest	—	1	1170	—	2750	—
31. XII	98	Kantakse aasta lõpul maha deebetkäive					1170	—
31. XII	99	Saadud summa arvatud jagamatusse fondi			2750	—		
		Kokku	—	—	3920	—	3920	—

Konto — Väljaprakeeritud lehmade müük lihamüügikohustuse täitmiseks.

Nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit		
				kogus	summa	kogus	summa	
		Ülekanne	—	—	620	—	635	—
7. XII	19	„Loomvaru“ kviitungi nr. 3624 järgi antud lihamüügikohustuse arvel väljaprakeeritud lehm		1	180	—		
7. XII	20	„Loomvaru“ poolt kantud äraantud lehma eest jooksvale arvele Riigipangas					195	—
		Kokku detsembris	—	1	180	—	195	—
		Kokku aasta algusest	—	1	800	—	830	—
31. XII	98	Kantakse maha aasta lõpul deebetkäive					800	—
31. XII	99	Saadud summad arvatud rahalistesse tuludesse			830	—		
		Kokku	—	—	1630	—	1630	—

Konto — Sigade müük lihamüügikohustuse täitmiseks.

Nimetus ja mõõtühik								
Kuupäev	Peak. raa- matu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit		
				kogus	summa	kogus	summa	
		Ülekanne	—	—	480	—	470	—
31. XII	98	Aasta lõpul kantakse maha deebetkäive					480	—
31. XII	99	Saadud summa arvatakse rahalistesse tuludesse . . .			470	—		
		Kokku	—	—	950	—	950	—

Konto — Põrsaste müük kolhoositurul.

Nimetus ja mõõtühik								
Kuupäev	Peak. raa- matu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit		
				kogus	summa	kogus	summa	
		Ülekanne						
16. XII	29	Võidu kolhoosile müüdud põrsaid arve nr. 53 järgi . . .		3	120	—		
16. XII	30	Saadud kassa sissetuleku or- deri nr. 82 järgi põrsaste eest sularahas					180	—
		Kokku detsembris		3	120	—	180	—
		Kokku aasta algusest		3	120	—	180	—
31. XII	98	Kantakse maha aasta lõpul deebetkäive					120	—
31. XII	99	Saadud summa arvatakse rahalistesse tuludesse . . .			180	—		
		Kokku	—	—	300	—	300	—

Konto — Sigade tapmine.

Nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit		
				kogus	summa	kogus	summa	
		Ülekanne	—	—	260	—	—	—
24. XII	48	Akt nr. 32 järgi tapetud lihaks siga		1	160	—	—	—
		Kokku detsembris		1	160	—	—	—
		Kokku aasta algusest		1	420	—	—	—
31. XII	98	Kantakse aasta lõpul maha deebetkäive					420	—
		Kokku	—	—	420	—	420	—

Konto — Lammaste tapmine.

Nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raamatu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit	
				kogus	summa	kogus	summa
		Ülekanne	—	—	65	—	—
31. XII	98	Kantakse aasta lõpul maha deebetkäive					65
		Kokku	—	—	65	—	65

Konto — Lammaste lõpmine.

Nimetus ja mõõtühik

Kuupäev	Peak. raa- matu kirj. nr.	Kellelt saadud või kellele välja antud	Hind	Deebet		Kreedit		
				kogus	summa	kogus	summa	
		Ülekanne . . .	—	—	64	—	—	—
26. XII	54	Akti nr. 38 järgi kantakse maha surnud lammas . . .		1	96			
		Kokku detsembris . . .		1	96	—	—	—
		Kokku aasta algusest		1	160	—	—	—
31. XII	98	Aasta lõpul kantakse maha deebetkäive					160	—
		Kokku	—	—	160	—	—	160

Iga kuu lõpul tehakse kõigi analüütiliste kontode järgi kokkuvõtted ja koostatakse käibearuanne.

Käibearuandes tehakse kokkuvõtted iga allkonto analüütiliste kontode kohta ja viiakse välja kõigi allkontode järgi käivate kokkuvõtte kasvava kokkuvõttena aasta algusest.

Käibearuandes näidatud kontode kreditkäivate kuukokkuvõtteid kasutatakse aasta kestel aruande koostamiseks kolhoosi tulude-kulude eelarve täitmise käigu kohta.

Peakonto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ analüütiliste kontode järgi käibearuandes saldod välja ei viida konto sulgemise erilisest korrast tulenevalt. See on antud konto, järelikult ka käibearuande iseärasuseks. Kuni aasta lõpuni antakse käibearuandes kõigi kontode deebet- ja kreditkäibed kasvavate kokkuvõtetena. Bilansi koostamisel selleks või teiseks kuupäevaks märgitakse aktivasse konto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ järgi kogu deebetkäive, passivasse aga selle konto kogu kreditkäive aasta algusest.

Ülaltoodud sissekannete alusel peakonto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ analüütilistesse kontodesse fondide, rahaliste tulude ja

nende jaotamise arvestuse raamatus koostame käibearuande 1950. a. kohta (vt. lk. 65).

Käibearuande andmete alusel suleme aasta lõpul konto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“. (Loomade arvu komplekteerimise plaan on kolhoosil täidetud.)

K a h e k s a s o p e r a t s i o o n .

Konteeringud:

a) Peakonto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ deebetkäibe sulgemine tuludest vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale jagamatusse fondi eraldamise arvel . . . . . 6115 rbl.

Deebet konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale . . . . . 6115 rbl.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite (välja arvatud loomad) väljaminek . . . 6115 rbl.

b) Peakonto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ deebetkäibe sulgemine loomade juurdesünni ja juurdekasvu väärtuse arvelevõtmise arvel 3215 rbl.

Deebet konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdesünni ja kasvu väärtuse arvelevõtmine . . . . . 3215 rbl.

Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkontod:

Tööloomade müük . . . . . 1170 rbl.

Loomade müük lihamüügikohustuse

täitmiseks . . . . . 1280 rbl.

Loomade müük kolhoositurul . . . . . 120 rbl.

Loomade tapmine . . . . . 485 rbl.

Muud loomade väljaminekud . . . . . 160 rbl. 3215 rbl.

c) Peakonto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ — kreditekäibe sulgemine kontoga „Jagamatud fondid ja osamaksud“ allkonto „Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-nda“ järgi . . . . . 6233 rbl.

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite (välja arvatud loomad) väljaminek . . . 6233 rbl.

K Ä I B E
 peakonto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja
 analüütiliste

Raamatu lk. nr.	All. ja analüütiliste kontode nimetus	Käibed jaanuaris		Käibed veebruaris	
		deebet	kree lit	deebet	kree lit
	1. Tootmise põhivahendite (väljaarvatud loomad) väljaminek				
2.	Vara müük	—	—	70 —	150 —
3.	Muud vara väljaminekud . .	1035 —	903 —	450 —	400 —
	Kokku allkonto nr. 1	1035 —	903 —	520 —	550 —
	2. Tööloomade müük				
6.	Hobuste müük	190 —	700 —	480 —	1350 —
	Kokku allkonto nr. 2	190 —	700 —	490 —	1350 —
	4. Loomade müük lihamüügi- kohustuste täitmiseks				
8.	Väljaprakeeritud lehmade müük	200 —	215 —	—	—
10.	Sigade müük	—	—	480 —	470 —
	Kokku allkonto nr. 4	200 —	215 —	480 —	470 —
	6. Loomade müük kolhoosi- turul				
12.	Pörsaste müük	—	—	—	—
	Kokku allkonto nr. 6	—	—	—	—
	7. Loomade tapmine				
14.	Sigade tapmine	260 —	—	—	—
16.	Lammaste tapmine	—	—	65 —	—
	Kokku allkonto nr. 7	260 —	—	65 —	—
	8. Muud loomade väljamine- kud				
18.	Lammaste lõpmine	—	—	30 —	—
	Kokku allkonto nr. 8	—	—	30 —	—
	Kokku peakonto nr. 17	1685 —	1818 —	1585 —	2370 —

A R U A N N E ¹

loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“
kontode kohta.

Käibed aasta algusest		Käibed märtsis jne		Käibed detsembris		Käibed 1950. a.	
deebet	kree lit	deebet	kree lit	deebet	kree lit	deebet	kree lit
70 —	150 —			—	—	70 —	150 —
1485 —	1303 —			936 —	757.50	6045 —	6083 —
1555 —	1453 —			936 —	757.50	6115 —	6233 —
680 —	2050 —			490 —	700 —	1170 —	2750 —
680 —	2050 —			490 —	700 —	1170 —	2750 —
200 —	215 —			180 —	195 —	800 —	830 —
480 —	470 —			—	—	480 —	470 —
680 —	685 —			180 —	195 —	1280 —	1300 —
—	—			120 —	180 —	120 —	180 —
—	—			120 —	180 —	120 —	180 —
260 —	—			160 —	—	420 —	—
65 —	—			—	—	65 —	—
325 —	—			160 —	—	485 —	—
30 —	—			96 —	—	160 —	—
30 —	—			96 —	—	160 —	—
3270 —	4188 —			1982 —	1832.50	9330 —	10463 —

¹ Öppenäide.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllu- ja majandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale . . . . . 6233 rbl.

d) Peakonto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ krediti käibe sulgemine kontoga „Jagamatud fondid ja osamaksud“ allkonto „Loomade juurdesünni ja -kasvu väärtuse arvelevõtmine“ järgi — 2750 rbl. (hobused müüdi tõuhobuste soetamise eesmärgil)

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tööloomade müük . . . . . 2750 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdesünni ja -kasvu väärtuse arvelevõtmine . . . . . 2750 rbl.

e) Peakonto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ krediti käibe sulgemine kontoga „Rahalised tulud ja nende jaotamine“ . . . . . 1480 rbl.

Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkontod:

Loomade müük lihamüügikohustuse täitmiseks	1300 rbl.
Loomade müük kolhoositurul	180 rbl.
	<hr/>
	1480 rbl.

Kreedit konto nr. 19 — Rahalised tulud ja nende jaotamine, allkonto — Rahaliste tulude jaotamine . . . . . 1480 rbl.

Toodud kaheksandat operatsiooni konto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ sulgemise kohta võib skemaatiliselt näidata sellisel kujul:

Konto nr. 17 „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ sulgemise skeem (kaheksas operatsioon)

Allkonto nr. 17/1 analüütiliste kontode sulgemine:

D-t	Konto nr. 17/1	K-t	D-t	Konto nr. 8/2	K-t
Käive	6115	6233 — käive	6115	6233	
	6233	6115 (kantakse	(kontolt	(kontolt	
(kantakse üle	maha	kontolt	nr. 17/1)	nr. 17/1)	
kontole nr. 8/2)	nr. 8/2)				

Allkonto nr. 17/2 analüütiliste kontode sulgemine:

D-t	Konto nr. 17/2	K-t	D-t	Konto nr. 8/3	K-t
Käive	1170	2750 Käive	1170	2750	
(kantakse üle kontole nr. 8/3)	2750	1170 (kantakse maha kontolt nr. 8/3)	(kontolt nr. 17/2)	(kontolt nr. 17/2)	

Allkonto nr. 17/4 analüütiliste kontode sulgemine:

D-t	Konto nr. 17/4	K-t	D-t	Konto nr. 8/3	K-t
Käive	1280	1300 Käive	1280		
(kantakse üle kontole nr. 19/2)	1300	1280 (kantakse maha kontolt nr. 8/3)	(kontolt nr. 17/4)		
			D-t	Konto nr. 19/2	K-t
				1300	
				(kontolt nr. 17/4)	

Allkonto nr. 17/6 analüütiliste kontode sulgemine:

D-t	Konto nr. 17/6	K-t	D-t	Konto nr. 8/3	K-t
Käive	120	180 Käive	120		
(kantakse üle kontole nr. 19/2)	180	120 (kantakse maha kontolt nr. 8/3)	(kontolt nr. 17/6)		
			D-t	Konto nr. 19/2	K-t
				180 (kontolt nr. 17/6)	

Allkonto nr. 17/7 analüütiliste kontode sulgemine:

D-t	Konto nr. 17/7	K-t	D-t	Konto nr. 8/3	K-t
Käive	485	485	485		
		(kantakse maha kontolt nr. 8/3)	(kontolt nr. 17/7)		

Allkonto nr. 17/8 analüütiliste kontode sulgemine:

D-t	Konto nr. 17/8	K-t	D-t	Konto nr. 8/3	K-t
Käive	160	160	160		
		(kantakse maha kontolt nr. 8/3)	(kontolt nr. 17/8)		

Nende operatsioonide kanded näitavad, et konto „Tootmisepõhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ kogu deebetkäibe summa kaetakse jagamatu fondi arvel.

Kreeditis arvestatud tootmise põhivahendite väljaminekust saadud summad arvatakse: jagamatusse fondi — tootmise põhivahendite (välja arvatud loomad) väljaminekust saadud summad 6233 rubla; tööloomade müügist nende asendamiseks tõu- ja parandatud loomadega saadud summad 2750 rubla; rahalistesse tuludesse riikliku lihamüügikohustuse täitmiseks müüdüd loomadest saadud summad 1300 rubla; loomade müügist kolhoositurul saadud summad (karja arvu komplekteerimise plaan on täidetud) 180 rubla.

Nende kirjendite tulemusena on konto nr. 17 suletud kõigi allkontode järgi.

Nagu juba märgitud, otsustab loomade ja nende tapasaaduste müügist kolhoosikaubanduse korras, samuti ka kolhoosnikute loomadega varustamise korras saadud vahendite jaotamise küsimuse kolhoosi liikmete üldkoosolek, lähtudes loomakasvatuse konkreetsetest tingimustest kolhoosis, vastavalt valitsuse juhtnõoridele selle küsimuse kohta. Kui kolhoosi karja taastootmise plaani ei ole täidetud, siis üldkoosolek otsustab, milline hulk vahendeid näidatud summadest on vaja eraldada karja taastamiseks ja laiendamiseks.

Kontrollküsimusi.

1. Milline põhiline ülesanne on seatud kolhoosidele NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee määrusega kolhooside ja sovhooside produktiivse ühisloomakasvatuse arendamise kolme aasta plaani (1949.—1951. aasta) kohta?

2. Mis eesmärgil on kontoplaanis konto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“?

3. Millisteks eesmärkideks võib kulutada vahendeid, mis on saadud hoonete ja inventari müügist?

4. Loetlege peakonto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ allkontod ja määrake kindlaks igaühe otsarve.

5. Seletage konto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“ sulgemise korras.

6. Milliste tingimuste juures arvatakse loomade müügist saadud summad kolhoosi rahalistesse tuludesse?

Harjutused viienda loengu kohta.

Koostage järgmiste operatsioonide konteringud:

Harjutus 1. Müüdüd Telmani-nimelisele kolhoosile neli pörsast, inventari hinne 180 rubla. Realiseerimisest saadud 240 rubla laekus kolhoosi jooksvale arvele.

Harjutus 2. Tapetud lihaks väljaprakeeritud lammas, hinne 90 rubla. Saadud tapasaadusi 115 rubla eest.

Harjutus 3. Sulgege konto „Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek“.

Aasta lõpul on kontol järgmised kokkuvõtted:

Allokotode nr.	Allkontod	Deebet	Kreedit
1.	Tootmise põhivahendite (väljaarvatud loomad) väljaminek	4820	4600
2.	Tööloomade müük	1835	2230
3.	Produktiivsete loomade müük nende asendamiseks töö- ja parandatud loomadega	876	900
4.	Loomade müük lihamüügikohustuse täitmiseks	2300	2360
5.	Loomade müük riiklikele varujaile ja kooperatiividele	690	1720
6.	Loomade müük kolhoositurul	1260	3200
7.	Loomade tapmine	835	—
8.	Muud loomade väljaminekud	470	310
		13086	15320

(Hobuste ja produktiivsete loomade arvu komplekteerimise plaan on kolhoosil täidetud).

TEISE LOENGU HARJUTUSTE VASTUSED.

Harjutus 1.

1) **Deebet konto nr. 1** — Tootmise põhivahendid, allkonto — Põllutöömasinad, -riistad ja jõumasinad . . . . . — 980 rbl.

Kreedit konto nr. 7 — Arveldused asutuste ja isikutega, allkonto — Arveldused kapitalimahutuste laenule alal . . . . . — 980 rbl.

2) **Deebet konto nr. 1** — Tootmise põhivahendid, allkonto — Tööloomad . . . . . — 860 rbl.

Kreedit konto nr. 7 — Arveldused asutuste ja isikutega, allkonto — Arveldused muude asutuste ja isikutega . . . . . — 860 rbl.

KÄIBEARUANNE.

Peakonto nr. 1 „Tootmise põhivahendid“ analüütiliste kontode järgi 1951. a. märtsikuu kohta.
(varade arvestuse raamat ja loomade inventariraamat tõugude järgi).

Raamatu lk. nr.	All- ja analüütiliste kontode nimetus	Jääk 1. III		Käibed märtsis				Jääk 1. IV	
		Deebet		Deebet		Kreedid		Deebet	
		Kogus	Summa	Kogus	Summa	Kogus	Summa	Kogus	Summa
	Allkonto 1 — Tööloomad								
1.	Tööhobused	32	24000 —	6	4800 —	2	1200 —	36	27600 —
	Kokku allkonto nr. 1 . .	—	24000 —	—	4800 —	—	1200 —	—	27600 —
	Allkonto 2 — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered								
4.	Sugupullid	2	2600 —	1	1300 —	—	—	3	3900 —
7.	Lehmad	44	28400 —	—	—	2	360 —	42	28040 —
	Kokku allkonto nr. 2 . .	—	31000 —	—	1300 —	—	360 —	—	31940 —
	Allkonto 3 — Põllutöömasinad, -riistad ja jõumasinad								
15.	Kahehõlmalised aklad	24	6864 —	2	950 —	1	72 —	25	7742 —
28.	Hoburehad	8	1640 —	1	490 —	—	—	9	2130 —
	Kokku allkonto nr. 3 . .	—	8504 —	—	1440 —	—	72 —	—	9872 —
	Kokku peakonto nr. 1 . .	—	63504 —	—	7540 —	—	1632 —	—	69412 —

KOLMANDA LOENGU HARJUTUSTE VASTUSED.

Harjutus 1.

a) Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto: —	
Tööloomad	560 rbl.
Transpordivahendid	200 rbl.
Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkontod: — Jagamatusse fondi arvatud ühistatud vara ja sisseastumismaksud	190 rbl.
Osamaksud	570 rbl.
b) Deebet konto nr. 3 — Saadused ja materjalid, allkonto — Seemned ja istutusmaterjal	40 rbl.
Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Seemnefond (põhi- ja kindlustusfond)	40 rbl.

Harjutus 2.

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered	250 rbl.
Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdesünni ja -kasvu väärtuse arvelevõtmine —	250 rbl.

Harjutus 3.

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered	650 rbl.
Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Tasuta saadud vahendid ja vara	650 rbl.

Harjutus 4.

Deebet konto nr. 19 — Rahalised tulud ja nende jaotamine, allkonto — Rahaliste tulude jaotamine	7400 rbl.
Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Säastud ehituses ja kolhoosi vajaduseks valmistatud tootmisvahendites (kolhoosi poolt valmistatud materjalide maksumus ja kolhoosnikute tööpanused)	7400 rbl.

NELJANDA LOENGU HARJUTUSTE VASTUSED.

Harjutus 1.

Deebet konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad	160 rbl.
Kreedit konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv	160 rbl.

Harjutus 2.

Deebet konto nr. 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto —	
Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered	— 350 rbl.
Kreedit konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto —	
Noorloomad	— 170 rbl.
Kreedit konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv	— 180 rbl.

Harjutus 3.

Deebet konto nr. 9 — Loomade juurdesünd ja -kasv	— 112 rbl.
Kreedit konto nr. 6 — Arveldused kolhoosi liikmetega, allkonto — Naturaalarveldused normipäevade eest	— 112 rbl.

VIIENDA LOENGU HARJUTUSTE VASTUSED.

Harjutus 1.

a) Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük kolhoositurul	— 180 rbl.
Kreedit konto nr. 2 — Noor- ja nuumloomad, allkonto — Noorloomad	— 180 rbl.
b) Deebet konto nr. 4 — Rahalised vahendid, allkonto — Jooksvad arved	— 240 rbl.
Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade müük kolhoositurul	— 240 rbl.

Harjutus 2.

a) Deebet konto nr 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Loomade tapmine	— 90 rbl.
Kreedit konto nr 1 — Tootmise põhivahendid, allkonto — Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered	— 90 rbl.
b) Deebet konto nr. 3 — Saadused ja materjalid, allkonto — Saadused	— 115 rbl.
Kreedit konto nr. 18 — Naturaaltulud ja nende jaotamine, allkonto — Loomakasvatusest	— 115 rbl.

Harjutus 3.

a) Deebet konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale	— 4820 rbl.
Kreedit konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite (väljaarvatud loomad) väljaminek	— 4820 rbl.
b) Deebet konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdesünni ja -kasvu väärtuse arvelevõtmine	— 8266 rbl.

Kreedit konto nr 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkontod: —

Tööloomade müük	—	1835 rbl.
Produktiivsete loomade müük nende asendamiseks tõu- ja parandatud loomadega	—	876 rbl.
Loomade müük lihamüügikohustuse täitmiseks	—	2300 rbl.
Loomade müük riiklikele varujaile ja kooperatiividele	—	690 rbl.
Loomade müük kolhoositurul	—	1260 rbl.
Loomade tapmine	—	835 rbl.
Muud loomade väljaminekud	—	470 rbl.

Kokku . . . . . 8266 rbl.

c) Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkonto — Tootmise põhivahendite (väljaarvatud loomad) väljaminek . . . . .

4600 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Eraldamine tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja p. 12-ndale . . . . .

4600 rbl.

d) Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkontod:

Produktiivsete loomade müük nende asendamiseks tõu- ja parandatud loomadega	—	900 rbl.
Muud loomade väljaminekud	—	310 rbl.

Kokku . . . . . 1210 rbl.

Kreedit konto nr. 8 — Jagamatud fondid ja osamaksud, allkonto — Loomade juurdesünni ja kasvu väärtuse arvelevõtmine —

1210 rbl.

e) Deebet konto nr. 17 — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek, allkontod:

Tööloomade müük	—	2230 rbl.
Loomade müük lihamüügikohustuse täitmiseks	—	2360 rbl.
Loomade müük riiklikele varujaile ja kooperatiividele	—	1720 rbl.
Loomade müük kolhoositurul	—	3200 rbl.

Kokku . . . . . 9510 rbl.

Kreedit konto nr. 19 — Rahalised tulud ja nende jaotamine, allkonto — Rahaliste tulude jaotamine . . . . .

9510 rbl.

TÄHESTIKULINE — ESEMELINE NÄITAJA.

	lk.
B	
Brigaadile kinnistatud vara arvestamine kolhoosi kontoris	21
E	
Ehitused, hooned ja istandikud	25
F	
Fondide, rahaliste tulude ja nende jaotamise arvestuse raamat	38—39
H	
Harjutused	33, 41, 49, 68
Harjutuste lahendused	69—72
I	
Inventariraamat	12—15
Inventarinumber	14
Inventar ja seadmed	25
J	
Jagamatute fondide ja osamaksude tekkimise ja täiendamise allikad	34—36
Jagamatud fondid	34
Jagamatute fondide analüütiline arvestus	38—40
K	
Konteeringud: 1. Tootmise põhivahendite väljaminek	53—57, 63—66
2. Noor- ja nuumloomad	46—48
3. Jagamatud fondid ja osamaksud	36—38
4. Vara sissetulek	28—31
Kolhoosisisene vara üleandmine	21
Kolhoosnikute täiendav töötasu	46, 48
Kontrollküsimusi I loengu kohta	22
" II " "	33
" III " "	41
" IV " "	49
" V " "	68
Käibearuanded	26—29, 40, 62—65

L

Loomade inventariraamat tõugude järgi	15
Loomade juurdesünd ja juurdekasv	46
Loomade poegimise akt	48
Lõpetatud ehitiste vastuvõtu akt	7—9

N

Noorkarja juurdekasvu ja nuumalt võetud loomade kaalu akt	45
Noorkarja kasvatamise arvestamise raamat	44

O

Osamaksud	35—36
---------------------	-------

P

Peakonto — Tootmise põhivahendid	23
Peakonto — Noor- ja nuumloomad	44
Peakonto — Jagamatud fondid ja osamaksud	36
Peakonto — Loomade juurdesünd ja juurdekasv	47
Peakonto — Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljaminek	51
Produktiivsed loomad, kodulinnud ja mesilaspered	24
Põllutöomasinad, -riistad ja jõumasinad	24—25

T

Tootmise põhivahendite analüütiline arvestus	21—26
Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljamineku analüütiline arvestus	53, 57—62
Tootmise põhivahendite arvestuse ülesanded	3—4
Tootmise põhivahendite väljamineku arvestuse ülesanded	50—51
Transpordivahendid	25
Tööloomad	17—24

V

Vara mahakandmise akt	10
Vara ühistamise akt	7
Vara kinnistamine brigaadile	19—21
Varade arvestuse raamat	24—26

Ü

Ühistatud varad	7, 34, 36
---------------------------	-----------

SISUKORD

	lk.
Esimene loeng	
1. Tootmise põhivahendite arvestuse ülesanded	3
2. Tootmise põhivahendite hindamine	5
3. Tootmise põhivahendite sissetuleku ja väljamineku dokumendid . .	6
4. Inventariraamat	12
5. Loomade inventariraamat tõugude järgi	15
6. Tootmise põhivahendite arvestus brigaadides, farmides ja abiette- võtetes	19
Kontrollküsimusi	22
Teine loeng	
Tootmise põhivahendite raamatupidamis-arvestus:	23
1. Konto — „Tootmise põhivahendid“ iseloomustus ja analüütilise (abi) arvestuse organiseerimine	23
2. Tootmise põhivahendite arvestuse tüüpoperatsioonide kirjenda- mine	28
Kontrollküsimusi	33
Harjutused teise loengu kohta	33
Kolmas loeng	
Jagamatute fondide ja osamaksude arvestus	34
Kontrollküsimusi	40
Harjutused kolmanda loengu kohta	41
Neljas loeng	
Noor- ja nuumloomade arvestus. Loomade juurdesünni ja juurdekasvu arvestus	42
Kontrollküsimusi	49
Harjutused neljanda loengu kohta	49
Viies loeng	
Tootmise põhivahendite ja loomade (täiskasvanud ja noorloomade) väljamineku arvestus	50
Kontrollküsimusi	68
Harjutused viienda loengu kohta	68
Harjutuste vastused	
Teise loengu harjutuste vastused	69
Kolmanda „ „ „	71
Neljanda „ „ „	71
Viienda „ „ „	72
Tähestikuline — esemeline näitaja	74

Vastutav toimetaja K. Juhever

Ladumisele antud 30. IV 1951. Trükkimisele antud 2. VIII 1951.
Trükiarv 1500. Trükipoognaid 5. MB-10944. Tellimise nr. 1065.
Trükikoda „Bolševik“ Viljandis, Lossi tän. 31

На эстонском языке

Trükivigu

Lhk.	Rida	On trükitud	Peab olema	Kelle viga
29	Lahter «käibed septembri kuul» krediidit «hulk»	1	—	toimetaja.
40	1 ülalt		pärast sõnu «rahalistest tuludest,» juurde lisada — pikaajalised laenu kapitalimahutusteks (jooksva aasta tuludest) tasutud ja tasumisele kuuluvad	autor.
40	20 ülalt	deebeti kaudu kantakse maha materiaalsed rahalised kulutused kapitalremondiks.	deebeti kaudu kantakse maha lõpetatud kapitalremondi peale kulutatud omatoodetud materjalide maksumus.	autor.
71	8 alt	Säästud ehituseks ja kolhoosi vajaduseks valmistatud tootmisvahendites (kolhoosi poolt valmistatud materjalide maksumus ja kolhoosnikute tööpanused).	Eraldamised tuludest jagamatusse fondi vastavalt põllumajandusliku artelli põhikirja 12 punktile.	autor.

A-19128

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00448018 4